

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Styly učení vysokoškolských studentů AJ

Learning styles of students of English in
Higher Education

Vypracovala: Eva Filová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Lucie Betáková, MA, Ph.D.

České Budějovice 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma Styly učení vysokoškolských studentů jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své závěrečné práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 22. června 2016

Eva Filová

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na styly učení studentů anglického jazyka na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Cílem práce je zjistit, zda si studenti uvědomují svůj styl učení podle percepční preference (auditivní, vizuální, kinestetický), jaké aktivity využívají pro podporu anglického jazyka (sledování filmů nebo četba knih v originále, poslech písní, procvičování jazyka na internetu,...), jaké preferují prostředí při učení a zda jsou spokojeni s vyučovacím stylem svých učitelů. Zvolenou metodou výzkumu je nestandardizovaný dotazník.

Práce je tradičně rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá charakteristikou základních pojmů souvisejících s danou problematikou, klasifikací stylů učení a možnými způsoby jejich diagnostiky. Praktická část se zaměřuje na analýzu dotazníkového šetření, jehož výsledky jsou znázorněny v grafech s komentáři.

Klíčová slova:

učební styly, percepční preference (auditivní, vizuální, kinestetická), anglický jazyk, vyučovací styl

Abstract

This thesis is concerned with learning styles of students of English at Faculty of Education of the University of South Bohemia in České Budějovice. Its aim is to find out whether the students are aware of their perceptual learning style (auditory, visual, kinesthetic), which activities they use to encourage English language development (watching films or reading books in English, listening music, practising language on the Internet,...), which type of environment they prefer and whether they are satisfied with teaching styles of their professors. A specifically made non-standardized questionnaire is used as a method of research.

The thesis is traditionally divided into theoretical and practical parts. The theoretical part deals with a profile of basic terms related to the topic, classification of learning styles and possible ways of their diagnostics. The practical part is focused on the analysis of questionnaire research, whose findings are graphically demonstrated in diagrams with comments.

Key words:

learning styles, perceptual preference (auditory, visual, kinesthetic), English language, teaching styles

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce doc. PhDr. Lucii Betákové, MA, Ph.D. za její cenné rady, vedení a laskavý přístup při zpracování mé bakalářské práce. Děkuji i svým spolužákům, kteří byli ochotni poskytnout potřebné informace pro můj výzkum. Rovněž děkuji své rodině a příteli za trpělivost a podporu během mého studia.

Obsah

Úvod.....	1
1 Styly učení.....	3
1.1 Definování pojmů.....	3
1.2 Klasifikace stylů učení.....	6
1.3 Diagnostika stylů učení.....	12
2 Empirická část.....	14
2.1 Cíle a hypotézy.....	14
2.2 Výzkumné metody.....	15
2.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	17
2.4 Analýza výsledků výzkumného šetření.....	19
Závěr.....	37
Seznam použité literatury.....	39
Seznamy.....	41
Seznam příloh.....	42

Úvod

V současné době je kladen stále větší důraz na rozvoj znalostí a dovedností, které by měl člověk získávat v průběhu celého života a zdokonalovat tak své schopnosti pro následné uplatnění v pracovním, ale také osobním životě. Jedním z prvních požadavků, se kterým se můžeme běžně setkat, jsou jazykové znalosti, a čím více jazyků ovládneme, tím více jsme především v pracovním životě perspektivní. Cizí jazyky však máme možnost využít i v běžném životě, ať už se jedná o schopnost domluvit se na dovolené v zahraničí, nebo pouze o seznámení se s cizincem na nějaké akci. V každém případě, zvětšující se zájem o učení se cizím jazykům nás přivádí k myšlence, jak dosáhnout toho, aby naše studium bylo efektivní a dosáhli jsme požadovaných výsledků.

Každý jsme si určitě někdy položili otázku: „Jak se mohu co nejlépe učit?“. Tato nevědomost často pramení ze situací, kdy přemýšlíme o tom, co děláme špatně, že si dané učivo nemůžeme zapamatovat, když jsou v tom ostatní mnohem úspěšnější. Zajímalo nás, jak to dělají a vždy jsme chtěli znát tajemství jejich úspěchu. Problémem však je, že každý z nás má odlišný styl učení a komu vyhovuje jedna věc, nemusí nutně vyhovovat tomu druhému. Někteří lidé potřebují při učení pohodlí, jiným vyhovuje více pohyb či neustálá změna poloh. Někdo se nejlépe soustředí na učení v naprostém tichu, jinému nevádí zvuková kulisa. Někdo se raději učí s kamarády a jiní preferují samotu.

I já sama jsem si často položila výše zmíněné otázky a vždy mě zajímalo, jakým způsobem si mohu učení usnadnit, aniž bych snížila jeho efektivnost. Nejspíš proto mě zaujalo téma stylů učení, neboť právě díky zjištění svého stylu učení a jeho správnému užití, nemusíme brát jakékoliv studium jako povinnost, ale více jako zábavu a tím pádem dosáhnout i lepších výsledků. Již během studia psychologie mě nejvíce oslovilo dělení podle percepční preference, což znamená, že pokud se učíme čemukoliv novému, zapojujeme při tom veškeré své smysly, některé více, jiné méně. Napadla mě tedy myšlenka, jakým způsobem můžeme v dnešní době využít různé druhy materiálů a prostředků dostupných všude kolem nás, a zda nám tyto prostředky nějakým způsobem pomáhají při studiu cizího jazyka.

V této práci se nejprve zaměřím na samotné definování učebních stylů a jejich klasifikaci podle různých kategorií. V praktické části pak pomocí dat získaných z nestandardizovaného dotazníku zjistím, jaké styly učení podle percepční preference se

nejčastěji objevují u studentů anglického jazyka a jaké prostředky používají pro podporu svého studia (knihy, seriály/filmy, písně, webové stránky zaměřující se na rozvoj jazyka,...). V neposlední řadě mě bude zajímat, zda studentům vyhovují vyučovací styly jejich učitelů, zda dostatečně zařazují do výuky i různé autentické materiály a jaká by podle nich měla být ideální výuka vedoucí ke zlepšení jazykových dovedností.

1 Styly učení

1.1 Definování pojmů

Odborníci, kteří se zabývají styly učení (dále nazývané též učební styly), se již řadu let pokoušejí shodnout na jednotné terminologii, avšak v jejich pracích se setkáváme s různými pojmy, které lze v určitých situacích označit jako synonyma. Lojová a Vlčková (2011: 19) zmiňují např. učební styly, styly učení (se), kognitivní styly, poznávací styly, typy studentů, individuální učební styly apod. Nejčastěji používanými jsou pak učební a kognitivní styly, které mají mezi sebou určitý vztah nadřazenosti a podřazenosti (tamtéž). Mareš (1998: 53) se tímto vztahem zabývá podrobněji a dodává, že „vzájemný vztah obou pojmů je chápán u různých autorů odlišně: oba pojmy se částečně překrývají, oba pojmy jsou totožné, druhý je součástí prvního, první je součástí druhého“.

Samotné definování obou pojmů se u jednotlivých odborníků značně odlišuje, neboť na ně můžeme nahlížet z pohledu různých vědních disciplín. Velký psychologický slovník (Hartl, Hartlová 2010) uvádí dvě možné definice **stylu učení**:

1. podle Jarvise (1990) se termín vztahuje k jiným než kognitivním charakteristikám učení, jako jsou účinné techniky učení, ale vztahuje se také k individuálním rozdílům ve způsobu, jak lidé uvažují a učí se,
2. podle Mareše (1998) jsou to takové postupy, které člověk používá v určitém období života v učebních situacích; do jisté míry jsou nezávislé na obsahu učení, vznikají na vrozeném základě a rozvíjejí se spolupůsobením vnitřních i vnějších vlivů.

Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, Mareš 2001) se pak přiklání k druhé jmenované definici. Mareš sám ji doplňuje a tvrdí:

styly učení mají charakter metastrategie, která sdružuje svébytné učební strategie, učební taktiky a učební operace. Tato metastrategie je monitoruje, vyhodnocuje, orientuje určitým směrem, reguluje s ohledem na podmínky učení, na vlastní průběh učení, na dosahované výsledky učení a na sociální kontext učení. Styly vedou jedince k učebním výsledkům určitého typu, ale znesnadňují dosažení výsledků jiných (často lepších). (1998: 75)

Lojová a Vlčková (2011: 21-22) uvádějí definice od řady dalších autorů: Sarasin (1999) charakterizuje styly učení jako určitý specifický vzorec chování, podle něhož

člověk přistupuje k učení: jako způsob vnímání informací a rozvíjení dovednosti a jako proces jejich uchování. Skehan (2000) chápe styly učení jako určitý ustálený přístup k vnímání, organizování a zpracování informací, který ovlivňuje celkový přístup k učení a obzvláště k učení se cizím jazykům. Podle Jelínka (1995/1996) se individuální styly učení projevují v přístupech k řešení poznávacích úloh, v individuálních způsobech učení, v motivační, zájmové i emocionální sféře, v hodnotové a etické orientaci. Odrážejí se v nich zkušenosti, vědomosti, dovednosti a schopnosti, které jedinec získal v předcházejícím učení.

Nejsrozumitelnější charakteristika je Škody a Doulíka (2011: 45):

Individuální učební styl má každý z nás a využívá ho po celý život...učebním stylem je určitý individuálně specifický způsob učení, kterému v určitém období dává žák přednost a běžně jej používá v různých situacích. Je to tedy relativně ustálený soubor činností, který se opírá o určitý kognitivní styl, o způsob zpracování informací a který se zároveň může měnit pod vlivy výchovy a sebevýchovy.

Titíž autoři velmi výstižně shrnuli nejdůležitější charakteristiky objevující se v jednotlivých definicích: „Styly učení jsou svébytné postupy při učení:

- které vznikají na vrozeném základě,
- které mají charakter metastrategie učení,
- které žák uplatňuje v určitém období života (věkem se mohou měnit),
- které částečně závisejí na učivu a tedy i na učebním předmětu,
- které vedou k výsledkům určitého typu (např. k zapamatování poznatků nebo k jejich porozumění),
- které se rozvíjejí spolupůsobením vnějších podmínek (vlivů), dají se do určité míry ovlivňovat a měnit.“ (2011: 46)

Se stylem učení souvisí i již zmiňovaný **kognitivní styl**, který Mareš (1998) vymezuje jako charakteristický způsob, jakým jednatelce vnímá, myslí, pamatuje si informace, řeší problémy a rozhoduje se. Podobnou charakteristiku najdeme i ve Velkém psychologickém slovníku (Hartl, Hartlová 2010: 559), který tento styl navíc označuje jako „velmi individuální, vychází z předchozího učení a životních zkušeností“. Dnes nejpoužívanější Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, Mareš 2001: 101-102) definuje

kognitivní styl jako „svébytný způsob vnímání a poznávání, individuálně odlišný průběh percepčních, poznávacích a intelektových procesů...je z větší části vrozený, a tedy obtížně měnitelný. Dá se však diagnostikovat.“

Oproti stylům učení se Petersonové, Raynerovi a Armstrongovi (2009) podařilo zformulovat jednotnou definici kognitivních stylů, vytvořenou porovnáním názorů různých odborníků. Její znění uvádí Mareš (2013: 193):

Kognitivními styly rozumíme projevy individuálních rozdílů ve zpracování informací, které jsou neoddělitelně spojeny s kognitivním systémem člověka. Konkrétně jde o způsoby zpracování informací (vnímání, organizování, analyzování informací), které daný člověk preferuje. Zpracování informací se opírá o kognitivní neurologické mechanismy a struktury. Kognitivní styly jsou do jisté míry fixní, relativně stabilní a představují zřejmě vrozené preference.

Velmi často se můžeme setkat se záměnou pojmu styly učení se strategiemi učení. V některých případech můžeme jen těžko určit hranici mezi těmito pojmy, neboť oba dva spolu úzce souvisí, ale přeci jen je mezi nimi určitý rozdíl, který je potřeba si objasnit. Nejprve si definujeme samotný pojem **strategie učení**. Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, Mareš, 2001) ho definuje jako „posloupnost činností při učení promyšleně zařazených tak, aby bylo možné dosáhnout učebního cíle. Pomocí ní žák rozhoduje, které dovednosti a v jakém pořadí použije.“

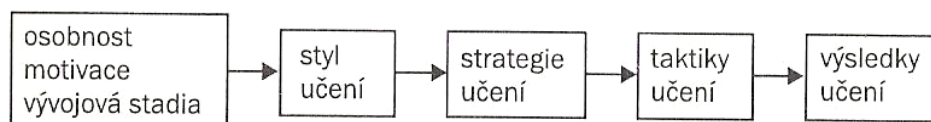
Výše zmíněnou problematikou rozdílů mezi styly a strategiemi učení se mimo jiné zabývá i Mareš (1998: 72). Ve svém díle zmiňuje J. P. Dase (1998), podle jehož názoru se styl blíží pojmu obraz, zatímco strategie učení má blízko pojmu plán. Styl, podobně jako obraz, je identitou osoby, souhrnem jejích sklonů, získaných a akumulovaných znalostí o sobě a o světě. Strategie, podobně jako plán, představuje exekutivu pro vykonání sledu akcí.

Lojová a Vlčková (2011: 32) také shrnují rozdíly mezi styly a strategiemi učení:

Styly učení představují konzistentní, relativně stabilní a více méně dané predispozice člověka přistupovat určitým způsobem k učebním úlohám. Strategie učení naproti tomu lze charakterizovat jako naučené a vytvořené projevy chování, konkrétní postupy a metody, jak člověk přistupuje k učební úloze.

Dodávají pak, že „v reálném životě se do velké míry podmiňují a prolínají a ve složitém procesu učení jsou těžko oddělitelné.“ (Lojová, Vlčková, 2011: 33)

Pro větší názornost si můžeme ukázat model vazeb mezi individuálními rozdíly a styly učení podle Schmecka, ze kterého je patrné, že strategie učení vycházejí z určitého stylu učení, jsou mu tedy velmi blízké, nikoli však totožné (Mareš, 1998: 58).

Obrázek 1: Model vazeb mezi individuálními rozdíly a styly učení

1.2 Klasifikace stylů učení

Podle níže zmíněného internetového zdroje má každý člověk svůj vlastní učební styl. Odlišuje se podle toho, jakým způsobem konkrétní osoba pracuje s osvojovanou látkou, jaké si volí učební prostředí či partnery, apod.

Někteří preferují možnost pasivně pozorovat předvedení nových poznatků, zatímco jiní se učí nejlépe tím, když si danou činnost mohou rovnou vyzkoušet. Někomu vyhovuje, když se zamyslí nad tím, jak nová znalost zapadá do toho, co již ví; jiní žáci se učí nejlépe, pokud se jim vysvětlí, k čemu je nová znalost užitečná. Velká skupina žáků si nové znalosti zapamatuje nejlépe, jsou-li jim prezentovány „krok za krokem“ v logické posloupnosti. Liší se tím od žáků, kteří chtějí získat obraz nové látky co nejširší, komplexně a se všemi souvislostmi. (nautilus.scio.cz)

V současnosti však nelze uvést jednotnou klasifikaci, neboť jednotliví vědci posuzují styly učení podle různých kritérií. Z čehož vyplývá, že stejně jako existuje velké množství definic učebních stylů, stejně tak nalezneme v odborné literatuře obsáhlý výčet jejich typů. Jedním z důvodů může být především individuální přístup a způsob učení každého z nás. I přesto že při učení tíhneme k jednomu konkrétnímu stylu, není pro nás stoprocentně vyhraněný. Vždy je tento dominantní styl doprovázen i určitým chováním či vlastnostmi typickými pro nedominantní styly.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, existuje nepřehledné množství druhů učebních stylů. Nyní se budeme věnovat těm nejznámějším oblastem a charakterizujeme si, jací jsou žáci/studenti, preferující jednotlivé styly. Nejprve musíme začít s klasifikací podle

percepční neboli smyslové preference, která je podstatná pro výzkum této bakalářské práce. **Percepční preference** „ovlivňuje přístup k informacím, způsob zpracování informací získávaných prostřednictvím smyslových orgánů, vytváření asociací a paměťové vybavování.“ (Lojová, Vlčková 2011: 46) „Podle experimentální psychologie vnímají zdraví jedinci podněty všemi smyslovými orgány, odlišují se však dominancí percepčních kanálů. Znamená to, že jednotlivé smyslové orgány se u každého člověka v různé míře podílejí na vytvoření výsledného obrazu reality.“ (ibid: 47)

Díky řadě výzkumů můžeme zjistit, jaké množství informací si člověk dokáže zapamatovat prostřednictvím smyslů. Vyplývá z nich, že lidé si průměrně pamatují (Bláha, Mateiciuc, Kaňáková 2005: 188):

- 10 % z toho, co čtou,
- 20 % z toho, co slyší,
- 30 % z toho, co vidí v podobě obrazu,
- 50 % z toho, co vidí a současně slyší,
- 70 % z toho, co říkají,
- 90 % z toho, co dělají a říkají.

„A. de la Garanderie rozděluje jedince podle mentálních postupů a návyků používaných při vybavování informací na dva základní typy, vizuální a auditivní.“ (Škoda, Doulík 2011: 48) Pokud vybereme jen ty nejpodstatnější charakteristiky, dozvíme se díky těmto autorům, že:

vizuální typ si realitu představuje a konstruuje v podobě vizuálních mentálních obrazů věcí, tvarů...Žáci s tímto učebním stylem se spoléhají na svoji zrakovou paměť. Lépe se tedy učí z textu čteného než slyšeného. Při zkoušení se jim paměťová stopa vybavuje vizuálně – neboli jasně se vzpomenu, na kterém místě stránky byl text napsán, jak vypadal, jakým byl doprovázen obrázkem, kterými byl psán barvami apod...Vizuální typy žáků se nejlépe učí z vlastnoručně psaných poznámek, které obsahují řadu vizualizačních prvků, jimiž se snaží obohacovat i tištěné texty např. v učebnicích nebo ve skriptech. Jde o různá podtrhávání, různobarevná zvýrazňování...Preferují pořizování si nákresů, obrázků, schémat, jejich poznámky jsou plné šipek, rozkreslených algoritmů apod...Lidé s vizuálním typem učení se výborně orientují v prostoru,

v různých nákresech, schématech, mapách. Velmi rádi čtou a zpravidla jsou schopni výborně si zapamatovat lidi i věci.

Auditivní typ vyvíjí činnost pomocí verbálních či auditivních mentálních obrazů...Auditivní typy žáků se lépe učí ze slyšeného textu...Zapamatování jim usnadňuje to, že o věcech rádi hovoří a diskutují, vyptávají se na všelijaké podrobnosti...Akustické typy jedinců mají výbornou sluchovou paměť a jsou obvykle mluvně pohotoví...Tito jedinci většinou mívají hudební sluch i hudební nadání a údajně se i lépe učí cizím jazykům. Zajímavé je, že učení jim výrazně usnadňuje hudba, včetně tzv. background music, tedy hudby hrané v pozadí, která má úlohu zvukové kulisy. (Škoda, Doulík 2011: 48-49)

Sovák (1990) navíc vymezuje ještě další dva typy podle percepční preference. *Haptický typ*, častěji označován jako kinestetický, získává informace pomocí hmatu a při učení využívá pohybu, což znamená, že se nejraději učí při chůzi. Dále mohou střídát polohy při učení, typické je pro ně poklepávání prsty nebo perem, hraní si s nějakým předmětem. Často si při učení dělají výpisky, které již nepoužijí, nebo opisují celé pasáže. (Lojová, Vlčková 2011) Tento typ není ve školní praxi příliš rozvíjen, neboť žáci/studenti musí během vyučování sedět na jednom místě a při zkoušení stát u tabule, tím pádem jsou značně znevýhodněni.

Posledním typem je pak *slovně-pojmový*, který využívá logického myšlení, pomocí kterého vytváří vzájemné vztahy a vazby mezi jednotlivými pojmy, tyto souvislosti si pak ukládá do paměti. (Škoda, Doulík 2011)

Za nejdůležitější je považován učební styl vycházející z **preference mozkových hemisfér**. Při učení využíváme vždy obě hemisféry, avšak každá zpracovává informace odlišným způsobem a jen jedna bývá dominantní. Podle této teorie je „pravá hemisféra typická pro umělecký kognitivní, učební i vyučovací styl a pro nonverbální myšlení a cítění, kdežto levá hemisféra je typická pro racionální (resp. vědecký) kognitivní, učební i vyučovací styl a zajišťuje úkony spojené s řečí.“ (Škoda, Doulík 2011: 48) Kohoutek (2006), Škoda i Doulík (2011) se shodují v charakteristice takovýchto osob. Žáci/studenti preferující *levou hemisféru* jsou logičtí, potřebují mít pořádek ve svých vědomostech a upřednostňují praktické učební materiály. Ti, co preferují *pravou hemisféru*, jsou spíše intuitivní, vnímají celostně a potřebují vzory.

Styly podle dalších kritérií už nejsou tak významné, proto se jimi budeme zabývat pouze ve stručnosti. Škoda a Doulík (2011) zmiňují klasifikaci podle **motivace a záměru**. Prvním vědcem zaměřujícím se na učební styly z tohoto hlediska byl Entwistle (1981), který popsal typ hloubkový, povrchový a strategický. Kohoutek (2006: 104) provedl stručnou charakteristiku těchto typů podle Solárové (1998), která rozlišuje styl při studiu textu na hloubkový, mezistyl a styl povrchní.

- Styl „*hloubkový*“ – žák vnímá text jako soubor informací, které jsou navzájem spojeny určitými vztahy. Rozlišuje pojmy na základní a méně důležité. Při práci s textem se zamýšlí, vnímá text jako problémovou úlohu. Zajímá jej obsah textu, dané téma, ale i myšlenkové zpracování textu a možnost aplikace získaných informací z textu.
- „*Mezistyl*“ – žák má velký zájem o předmět, popř. o problematiku uvedenou v textu. Preferuje názornost (obrázky, grafy) a možnost aplikace v praktickém životě. Práce s textem mu nevádí, ale preferuje jiné metody (nejčastěji výklad učitele).
- Styl „*povrchní*“ – žák neumí sledovat text jako soubor hierarchicky uspořádaných pojmů se vztahy mezi nimi. Text vnímá pouze jako soubor informací, které je třeba se naučit (většinou z paměti a pro dobrou známku). Po prostudování textu nedokáže zopakovat, o čem v textu šlo. Po určité době obsah textu zapomíná a neumí jej použít aplikačně. Velký důraz klade na čas potřebný k prostudování textu. Práce s textem je pro něj zbytečně zdlouhavá, v podstatě ji odmítá. Preferuje své (pokud možno strohé) poznámky v sešitě, nadiktované učitelem.

Další klasifikaci se opět zabývají především Škoda, Doulík (2011) a Kohoutek (2006), jedná se o učební styly vytvořené Honeyem a Mumfordem (1982), kteří stanovili typ aktivátorský, reflektorický, teoretický a pragmatický.

- *Aktivátoři* rádi získávají nové zkušenosti, nejefektivněji se učí prostřednictvím konkrétních zkušeností. Při rutinních činnostech se nudí.
- *Reflektori* preferují sbírání nových poznatků. Než si udělají závěry, zkoumají své zážitky z různých perspektiv, vše tedy raději dobře promyslí. Mají tendenci souhlasit s názory ostatních.

- *Teoretici* zapracovávajú svá pozorování do logických systémů a teorií. Využívají analýzu a navazující syntézu, preferují pojmové učení. Usilují o racionální objektivitu.
- *Pragmatici* rádi poznatky aplikují, aby zjistili, zda fungují v praxi. Většinou jednají rychle a sebejistě, často bez přemýšlení. Dávají přednost konkrétním poznatkům s praktickým uplatněním.

Kohoutek (2006: 103) stručně uvádí i učební styly podle McCarthyové (1987): dynamický, praktický, imaginativní a analytický.

Imaginativní styl žáků a studentů se projevuje oblibou diskuzí, práce ve skupinách, rozhovory o subjektivních pocitech a vlastních myšlenkách. *Analytický styl* se projevuje zájmem o fakta, detaily, sekvenční postupy. *Praktický styl* se projevuje zájmem o to, jak věci fungují, oblibou praktických aktivit. Žák či student s *dynamickým stylem* se s oblibou učí metodou pokusu a omylu, dává přednost tomu přijít na něco sám. Souvisí často s cholerickým nebo sangvinickým temperamentem.

Reflexivní a impulzivní styl popsal Kagan (1966), rozlišují se podle způsobu reakce na určité podněty a přístupu jedince k řešení problému:

- *Reflexivní/uvážlivý styl* – jedinec se nejprve důkladně zamyslí, zváží všechny možné souvislosti a teprve poté poskytne svou odpověď, což může působit příliš váhavým dojmem. Mají strach udělat chybu, proto se ani příliš nezapojují do komunikace, tím pádem je vyučující často považuje za pasivní. Žáci potřebují větší množství času k pochopení učiva, které si propojují s předchozími poznatky, rychlé tempo při výuce je spíše kontraproduktivní. (Lojová, Vlčková 2011; Mitáčková, Šmídová, Zapletal 2012)
- *Impulzivní styl* – jedinci bývají až příliš rychlí, což způsobuje jejich nepřesnost a chybovost. Reagují totiž okamžitě bez důkladného zamýšlení. Některé úlohy tipují nebo postupují stylem pokus-omyl. Nové učivo pochopí velmi rychle, ale snadno ho zapomenou, neboť si ho nepropojí s předchozími poznatky. (Lojová, Vlčková 2011)

Dalším možným kritériem je podle Lojové a Vlčkové (2011: 77) **tolerance nejednoznačnosti**, která určuje:

do jaké míry člověk dokáže akceptovat nejednoznačné informace, přijímat a zpracovávat myšlenky a vyjádření, které protirečí jeho vlastnímu systému přesvědčení či vytvořené struktuře poznatků. Člověk s *vysokou mírou tolerance nejednoznačnosti* dokáže efektivně zpracovávat i informace, jež nezapadají do jeho dosavadního systému poznatků, je mnohem přístupnější a schopný akceptovat myšlenky a fakta odlišné od jeho názoru...je flexibilní. Jedinec s příliš *nízkou mírou tolerance nejednoznačnosti* má tendenci odmítat vše, co protirečí jeho chápání a názorům.

V praxi se objevuje ještě další klasifikace stylů učení podle dominující složky inteligence, kterou podrobně rozpracoval psycholog Howard Gardner. Jedná se o **teorii mnohočetných/rozmanitých inteligencí** (Multiple intelligences theory), v níž tvrdí, že člověk je schopný naučit se cokoli a především efektivně, pokud dostatečně využije svou dominantní složku inteligence. Gardner vytvořil strukturu inteligence sestávající ze 7 základních složek, mezi kterými probíhá složitá interakce. Každý člověk má jednotlivé složky různě vyvinuté a dochází i k jejich kombinaci. U někoho mohou být tyto složky poměrně vyvážené, u jiného může naopak převažovat jedna nebo více inteligencí. (Lojová, Vlčková 2011)

Nyní se podíváme na stručné charakteristiky jednotlivých inteligencí:

- *verbálně-lingvistická inteligence* – schopnost výborně číst a psát; obliba diskuzí, vyjadřování vlastního názoru, vyprávění příběhů;
- *matematicko-logická inteligence* – schopnost řešit logické úlohy;
- *vizuálně-prostorová inteligence* – využití vizuálních pomůcek při učení (filmy, tabulky, obrázky), zapojení představivosti;
- *kinestetická inteligence* – manipulace s předměty, pohyb při učení, výrazná gestikulace; informace si pamatují prostřednictvím vlastní zkušenosti a zážitku;
- *hudební inteligence* – učení za využití sluchových podnětů; malé děti se lépe učí pomocí říkadel a písní, mladí lidé pak prostřednictvím textů písní; při učení pomáhá i relaxační hudba;
- *interpersonální inteligence* – preference práce ve skupině, komunikace, diskuse, kolektivních her; zájem o druhé, o jiné země a kultury;

- *introspektivní inteligence* – schopnost ovládat své emoce, rozumět sobě samému; preference samostudia; prezentování vlastních názorů, zájmů a potřeb. (Lojová, Vlčková 2011)

1.3 Diagnostika stylů učení

Většina autorů uvádí dva způsoby, kterými je možné získat základní poznatky o stylech učení jednotlivých osob, a to buď metodou přímou, nebo nepřímou. Každý učitel by měl mít povědomí o těchto metodách a především by měl být schopný je používat za účelem poznání učebních stylů svých žáků/studentů. Tyto poznatky by mu následně měly sloužit k přizpůsobení výuky jejich požadavkům. Kohoutek (2006) ve své práci jasně zdůraznil, jak jednotliví lidé dávají přednost odlišným stylům poznávání, vnímání i zpracovávání a předávání informací. Proto by učitelé při vyučování měli respektovat různé učební styly svých žáků/studentů a neměli by lpět na preferenci vlastního vyučovacího stylu.

Pokud se vrátíme k již zmíněným metodám, jako typický příklad přímé metody vybraly Lojová a Vlčková (2011: 36) **pozorování chování žáků** v učebních situacích, tedy „co žák dělá, jak se chová, jak přistupuje k úlohám, jak postupuje, jak reaguje a o co se snaží“. Což znamená, že přímé metody „předpokládají přímé sledování žáků při práci, při učení nebo při plnění nějakého úkolu a provedení následných analýz vyplývajících z pozorování.“ (Škoda, Doulík 2011: 74)

Nepřímé metody se však používají mnohem častěji. Mareš (1998) tyto metody ještě dále dělí na metodu kvalitativní (např. rozhovory) a kvantitativní (např. dotazníky). Uváděných technik nalezneme o poznání více než u metody přímé. Jako první z nich uvádí **analýzu produktů**, která vychází z předpokladu, že nejvíce se o žakově učení dozvíme při zkoumání jeho výtvorů. Podle autora by učitelé, ale i rodiče měli sledovat například „žakovy náčrtky řešení, ...názorné obrázky zadaného problému, ...výpisky z literatury, způsob podtrhávání toho, co žák považuje ve studovaném textu za důležité, ...individuální způsob vedení poznámek, ... písemný postup při řešení složitějších úloh.“ (Mareš 1998: 83)

Další technikou, jejíž pomocí můžeme získat povědomí o učebních stylech lidí je podle téhož autora **rozhovor**, ať už polostrukturovaný/polostandardizovaný či fenomenografický, který je spíše novinkou. Při definování pojmu fenomenografie uvádí

Škoda a Doulík (2011: 74) následující: jedná se o „popis a analýzu postupů, jimiž člověk získává své zkušenosti. Žáci touto metodou vysvětlují své životní zkušenosti, své názory, svá pojetí reality, své postupy při učení a svá pojetí učení.“ U polostrukturovaného rozhovoru si tazatel předem připraví jednotlivé otázky, které pokládá respondentům. Podle jejich odpovědí může ještě improvizovat, tedy reagovat na tyto odpovědi dalšími dotazy pro zjištění podrobností. (Mareš 2013) Dodává, že výsledkem je však spíše jen „obrázek o tom, co charakterizuje zkoumaný soubor jako celek, v čem jsou si dotazovaní žáci podobní, než obrázek o tom, co je typické pro konkrétního jednotlivce.“ (Mareš 1998: 90-91)

Dále Mareš (1998: 93) uvádí metodu **volné písemné odpovědi**, která „se snaží vyhnout námitce, že při bezprostředním mezilidském kontaktu tazatele a dotazovaného může sociální situace rozhovoru ovlivňovat podobu žákových odpovědí. Vychází z předpokladu, že je potřeba poznat pohledy žáků na učení a zjistit jejich interpretace důležitých pojmů, které s učením souvisejí.“

Podle téhož autora (1998) se jako diagnostický nástroj nabízí také **projektivní grafická technika** neboli dětská kresba, s jejíž pomocí můžeme přirozeným způsobem poznat dětské vidění sebe sama, svých nejbližších i okolního světa.

Lojová a Vlčková (2011) považují za nejčastější techniky již zmíněný rozhovor, ale především pak různé druhy **dotazníků**, které nám mohou poskytnout velmi cenné informace. Autorky tvrdí, že nejčastěji používaným dotazníkem je ten zaměřený na kognitivní charakteristiky: „jak člověk vnímá a zpracovává informace, jak je klasifikuje, řadí, systematizuje, zda efektivně zpracovává konkrétní nebo abstraktní informace, jak postupuje při řešení problémů, zda je efektivnější náhodné spontánní učení, anebo cílevědomé a plánované studium (např. dotazníky zaměřené na styl vizuální – auditivní – kinestetický, na dominanci hemisfér, styl paměťový nebo logický, celostní nebo analytický).“ (Lojová, Vlčková 2011: 38)

2 Empirická část

V předchozí kapitole jsme si objasnili, co to vlastně učební styly jsou a podle jakých kritérií je můžeme dělit. Nyní nás bude zajímat, jaké učební styly mají vysokoškolští studenti anglického jazyka a to především z hlediska percepční preference (auditivní, vizuální či kinestetické). Součástí výzkumu bude i zjišťování, jakým způsobem se studenti zdokonalují v jazyce ve svém volném čase, tedy jaké podpůrné prostředky k tomu využívají.

Celá kapitola se pak zabývá jednotlivými cíli, kterých bychom chtěli během výzkumného šetření dosáhnout, zároveň je zde stanoveno i několik výzkumných hypotéz. Co se samotného výzkumného šetření týče, zaměřujeme se zde na popis použité metody a v neposlední řadě i na analýzu získaných výsledků a jejich následné porovnání se stanovenými hypotézami.

2.1 Cíle a hypotézy

Gavora (2000: 50) charakterizuje hypotézu jako „vědecký předpoklad“ a dodává, že „hypotézy rozvíjejí naše poznání tak, že potvrzují nebo zpochybňují určitou teorii“. Hypotézy stanovené v této práci vycházejí především z vědecké literatury zabývající se tématem učebních stylů a také z osobních zkušeností.

Naším prvotním cílem je diagnostikovat učební styl studentů anglického jazyka. Jelikož se práce zaměřuje především na rozdělení stylů podle percepční preference, vycházíme tedy z předpokladu, že každý člověk v určité míře využívá při učení všechny své smysly, ale obvykle jeden nebo dva jsou dominantní. Nejčastěji, v 50-80 %, se můžeme setkat s vizuálními typy, jak uvádí Lojová a Vlčková (2011). Společně s vědomostí, že kinestetické typy bývají při výuce značně znevýhodněny, můžeme vytvořit tuto hypotézu:

Hypotéza č. 1: Studentů s kinestetickým stylem učení je nejméně, popř. nejsou žádní.

Dalším cílem je zjistit, kolik procent studentů si uvědomuje svůj styl učení či ho dokáže alespoň odhadnout. Předpokládáme, že studenti vysokých škol si již během předešlých let vytvořili svůj vlastní způsob, tedy strategii, jakým přistupují k učení. Na základě těchto strategií pak mohou odvodit i svůj styl učení, neboť jak zmiňují Lojová a

Vlčková (2011: 32): „určitý styl učení se navenek projevuje příslušnými strategiemi učení“. Pro tento cíl je stanovena následující hypotéza:

Hypotéza č. 2: Převažující část studentů je schopna na základě používaných učebních strategií odhadnout, jaký má styl učení.

Poslední cíl je poněkud rozvinutější, neboť se týká konkrétních učebních aktivit, které studenti při svém studiu využívají. Zajímá nás především využití různých internetových stránek, cizojazyčných knih/novin, filmů/seriálů, písní či jiných aktivit podporujících jejich studium jazyka. Samotným cílem je tedy zjistit, jaké z těchto prostředků studenti využívají nejčastěji, a zda korespondují s jejich skutečným stylem učení. Výzkumná hypotéza a podhypotéza vyplývající z tohoto cíle je následující:

Hypotéza č. 3: Zvolené podpůrné prostředky odpovídají stylům učení studentů.

Podhypotéza č. 1: Studenti preferují především sledování cizojazyčných filmů či seriálů, neboť jsou snadno dostupné na internetu a mohou si sami navolit úroveň obtížnosti (s titulky, bez titulků,...).

Kohoutek (2009) uvádí, že „učitelé při vyučování musí respektovat různé styly učení se žáků a překonávat tendence příliš preferovat vlastní vyučovací styl.“¹ Doplnujícím cílem je pak zjištění, zda studentům vyhovují vyučovací styly jejich učitelů angličtiny.

Hypotéza č. 4: Studenti jsou spokojeni s vyučovacím stylem většiny učitelů.

2.2 Výzkumné metody

„Výzkumná metoda je všeobecný název pro proceduru, se kterou se pracuje při výzkumu.“ (Gavora 2000: 70) K ověření stanovených hypotéz byl zvolen kvantitativní přístup, který může mít několik metod: interview, dotazník, škálování, pozorování, experiment,... (Gavora 2000) Pro samotný výzkum tedy byla zvolena forma dotazníkového šetření. Gavora (2000) uvádí, že dotazník je nejčastěji používanou metodou při získávání určitých informací či údajů o respondentovi. Je pro něj typické kladení různých forem písemných otázek, na které respondent odpovídá buď jednoduchou odpovědí „ano“, „ne“, popř. „nevím“, nebo z uvedených možných odpovědí vybírá pro něj tu nejpříjemnější (Pelikán 2004). Kohoutek (2010) pak charakterizuje dotazník jako určitý

---

¹ KOHOUTEK, Rudolf. *Psychologie v teorii a praxi* [online]. 4. listopad 2009 [cit. 2016-02-11]. <<http://rudolfkohoutek.blog.cz/0911/vyucovaci-styl-ucitele-z-hlediska-psychologie>>.

„způsob psaného řízeného rozhovoru“², který však nevyžaduje velké množství času při vyplňování.

Pelikán (2004) rozděluje základní typy otázek na uzavřené, polouzavřené/polootevřené a otevřené, záleží na tom, do jaké míry je respondentovi ponechána volnost při vyjádření odpovědi. *Uzavřené otázky* jsou takové, kdy si respondent musí zvolit jednu z předložených odpovědí. *Polouzavřené* nabízejí volbu jak z několika stanovených odpovědí, tak i možnost vyjádřit vlastní stanovisko. *Otevřené* pak ponechávají respondentovi možnost vlastní formulace odpovědi.

Pelikán (2004) dále zmiňuje i několik kladů a záporů, které bychom měli zvážit před tím, než si jako výzkumnou metodu zvolíme dotazník. Velkou předností je možnost oslovit stejným způsobem větší množství respondentů a také snadné zpracování získaných informací. Nevýhodou je pak určité ovlivňování respondentů. Ti si většinou musí vybrat jednu z nabízených odpovědí, ale pokud by otázka byla otevřená, pravděpodobně by odpověděli jinak. Respondenti mohou také odhalit zadavatelův úmysl a odpovídat spíše podle očekávání než podle vlastní vůle.

Cílem dotazníkového šetření bylo, jak už samotný název bakalářské práce napovídá, zjistit styly učení studentů anglického jazyka a to především z hlediska percepční preference. Pro tento účel byl zkonstruován dotazník, jehož součástí byl i odborně zpracovaný, standardizovaný dotazník Tos33 s názvem „*Jaký je tvůj styl učení?*“³, získaný od Mgr. Nohavové z katedry Pedagogiky a psychologie.

V úvodní části nestandardizovaného dotazníku byli respondenti seznámeni s instrukcemi pro vyplnění dotazníku a současně byli ujištěni o anonymitě při zpracování získaných údajů. Následovala krátká část zjišťující faktografické údaje o respondentech, v tomto případě byly vybrány identifikační otázky orientované na pohlaví a studovaný obor. Další část již obsahovala soubor 17 otázek zaměřených na způsob, jakým se studenti učí anglický jazyk, jaké při učení využívají pomůcky (knihy, časopisy, písňe, filmy,...), jaké jim vyhovuje prostředí a v neposlední řadě nás zajímala i spokojenost studentů s vyučovacím stylem svých učitelů. Součástí některých otázek byly i určité podotázky sloužící jako doplnění k otázce nadřazené. Tyto doplňující otázky byly pokaždé otevřené a

---

² KOHOUTEK, Rudolf. *Psychologie v teorii a praxi* [online]. 10. únor 2010 [cit. 2015-11-10]. <<http://rudolfkohoutek.blog.cz/1002/dotaznik-jako-pruzkumna-metoda>>.

³ KINCHER, Jonni. *Psychologické testy pro kluky a děvčata*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-215-7.

většinou navazovaly na otázky dichotomické, nabízející na výběr variantu „ano“, „ne“. Pro vysvětlení uvádíme příklad z dotazníku:

*Otázka č. 1: Setkali jste se během předchozího studia s diagnostikovaním
vašeho učebního stylu? ANO NE
Pokud ANO, jakým způsobem vám to pomohlo při dalším studiu?*

V dotazníku se objevují všechny základní typy otázek. Většina z nich je uzavřených, které můžeme dále rozdělit do několika typů: z celkového počtu 9 otázek jsou: 4 dichotomické, 3 výběrové (možnost volby jen jedné z nabízených alternativ), 1 výčtová (výběr několika odpovědí zároveň), a 1 pořadová/škála pořadí (umožňuje sestavit vlastní pořadí z nabízených možností podle zadaného kritéria). Dále bylo vytvořeno 6 otázek otevřených, ve kterých respondenti mohli zformulovat vlastní odpověď. Díky tomu měli možnost upozornit na důležitá fakta, související ať už s jejich specifickým stylem učení nebo například s nevyhovujícím vyučovacím stylem učitelů. Nejméně pak bylo polouzavřených otázek, kde mohli respondenti zvolit kategorii „jiné“, když jim nevyhovovala ani jedna z nabízených variant odpovědí. Tuto kategorii respondenti nevyužívali příliš často. Ze dvou těchto otázek byla jedna výčtová a jedna výběrová.

Druhý dotazník Tos33 sloužil především pro osobní účely respondentů a jako takový ho nemuseli odevzdávat. Díky němu se dozvěděli, jaký mají ve skutečnosti styl učení podle percepční preference. Jediné, co nás zajímalo pro další zpracování dat, byl právě tento výsledek, neboť součástí prvního dotazníku byla i otázka, zda se zjištěný styl učení shoduje s prvotním odhadem respondentů.

Distribuce dotazníků proběhla prostřednictvím emailové pošty a pomocí sociálních sítí, které v současné době představují nejsnadnější a nejrychlejší formu kontaktování osob. Pro zachování anonymity byla zřízena zvláštní emailová adresa, ze které mohli respondenti posílat své vyplněné dotazníky.

2.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkum byl proveden na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Výzkumným souborem se stali studenti oboru Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání navštěvující poslední ročník bakalářského studia na jazykové úrovni B2-C1. Studenti na úrovni B2 by podle evropského referenčního rámce měli být schopni spontánní

a gramaticky správné reakce, problém by neměli mít ani při rozhovoru s rodilým mluvčím. Dokážou napsat srozumitelný a podrobný text na oblíbená témata, a podpořit své postoje vhodnými argumenty. Při poslechu spisovné řeči rozumí hlavním myšlenkám, ale jejich porozumění znesnadňuje hluk v okolí. Mají také značnou funkční „čtecí“ slovní zásobu. Naopak studenti s jazykovou úrovní C1 se dokážou jasně vyjádřit k složitým tématům ať už v písemném, nebo ústním projevu. Při poslechu jsou schopni porozumět idiomatičtým a hovorovým výrazům v dlouhých promluvách, ale i textech na složitá témata, nesouvisející s jejich oborem⁴.

Na Pedagogické fakultě je možné studovat anglický jazyk pouze v kombinaci s dalším oborem jako je např. historie, německý jazyk, společenské vědy, český jazyk,...přičemž společným základem jsou pak různé disciplíny z oblasti pedagogiky a psychologie. Student během svého tříletého studia získává nejen praktické jazykové dovednosti, ale především znalosti lingvistické, které mu umožňují hlouběji proniknout do fungování anglického jazyka jako systému, a v neposlední řadě se seznamuje i s historií, kulturou, literaturou a reáliemi anglicky mluvících zemí. Získává tak komplexní soubor základních znalostí a dovedností pro okamžité uplatnění v praxi či pro navazující magisterské studium anglistiky.⁵

Výzkumný soubor byl velmi omezený, neboť se jednalo pouze o současné studenty 3. ročníku bakalářského studia anglického jazyka. Celkový počet těchto studentů je 43, z toho 31 dívek a 12 chlapců. Dotazník byl tedy distribuován každému z nich, jeho návratnost však činila pouze 77 %, což představuje 33 získaných dotazníků.

Nepříliš vysoká návratnost mohla být způsobena především obecnou zaujatostí vůči dotazníkům. Každý si většinou představí jednoduché vyplňování formou volby odpovědi. Když ale zjistí, že součástí dotazníku jsou i otevřené otázky, u kterých musí zformulovat vlastní odpověď, objeví se jistá neochota zamyslet se a vyjádřit vlastní myšlenky, neboť takový dotazník pak při vyplňování zabere velké množství času. Další překážkou pak mohl být i způsob distribuce. Pokud respondenti nejsou požádáni o vyplnění dotazníku např. v rámci některé vyučovací hodiny, necítí tak nutnost se šetření zúčastnit. Jedná se však

---

⁴ ČERMÁKOVÁ, Helena. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky* [online]. 11. srpen 2015 [cit. 2016-06-10]. <<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>>.

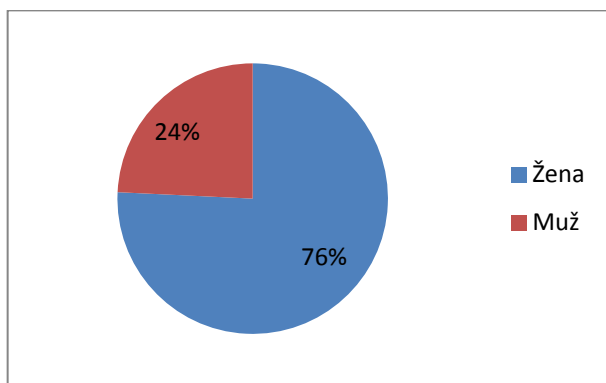
⁵ *Informace o studijním oboru, požadavky k přijímacím zkouškám* [online]. Cit. 2016-02-11. <http://www.pf.jcu.cz/education/applicants/p_aj-vzd.php>.

pouze o mé dohady založené na vlastní zkušenosti, skutečný důvod nižší návratnosti můžeme jen stěží zjistit.

2.4 Analýza výsledků výzkumného šetření

Ke zpracování dat bylo použito grafické metody. Zjištěné údaje jsou pro přehlednost znázorněny ve formě kruhového, popřípadě sloupcového diagramu, a samotné výsledky jsou vyjádřeny v procentech. Data získaná z těchto diagramů slouží ke zpracování závěrů dílčích otázek. Otevřené otázky jsou zpracovány formou obsahové analýzy, což znamená, že byla vytvořena témata, která se v jednotlivých odpovědích vyskytovala nejčastěji. Její součástí je i několik příkladových citací ze získaných dotazníků. V průběhu analýzy výsledků výzkumného šetření jsou postupně vyhodnoceny i stanovené hypotézy a podhypotézy, a to podle dat získaných z otázek vytvořených právě pro jejich ověření.

Na začátku dotazníku byly pomocí identifikačních otázek zjišťovány základní faktografické údaje o respondentech, konkrétně pohlaví a studovaná aprobace. Z celkového počtu 33 respondentů výrazně převažovaly ženy nad muži (25 x 8), v procentuálním vyjádření se jednalo o 76 % žen a 24 % mužů.

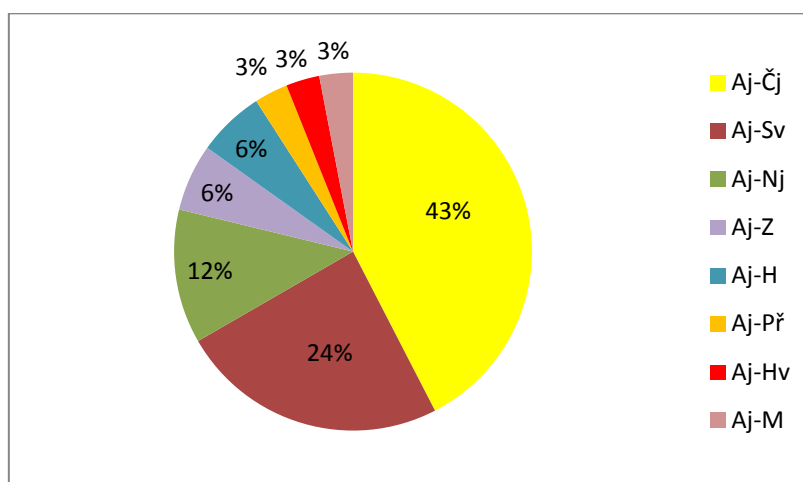

Graf 1: Pohlaví

Studující aprobací byla nejčastěji kombinace anglického jazyka s českým jazykem, tento dvouobor studuje celkem 14 respondentů (43 %), druhým nejčastěji zastoupeným dvouoborem byla kombinace se společenskými vědami, kterou studuje 8 respondentů (24 %), dále 4 dotazovaní studují kombinaci s německým jazykem (12 %), po 2 respondentech jsou zastoupeny dvouobory v kombinaci se zeměpisem a historií (6 %) a

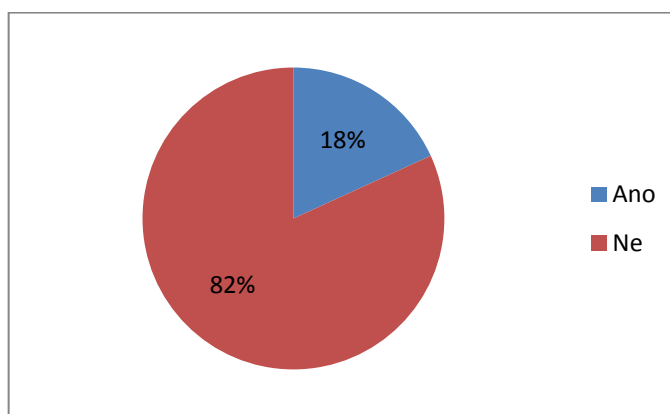
po 1 respondentovi pak kombinace s přírodopisem, hudební výchovou a matematikou (3 %).

Graf 2: Aprobace

Otázka č. 1 - Setkali jste se během předchozího studia s diagnostikováním vašeho učebního stylu?

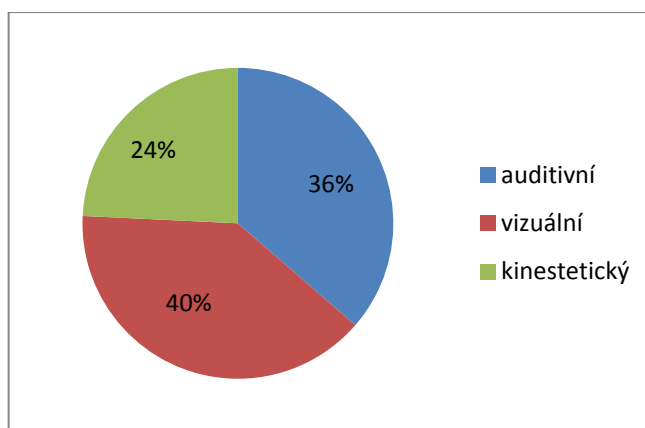
Jedná se o otázku dichotomickou, kdy respondenti odpovídali buď kladně, nebo záporně. Záporně odpovědělo 27 dotazovaných (82 %), kteří pokračovali s vyplňováním otázky č. 2. Zbýlých 6 respondentů odpovědělo kladně (18 %), pro ně byla určena ještě podotázka: Jakým způsobem vám to pomohlo při dalším studiu?, kde měli možnost zhodnotit přínos diagnostikování učebního stylu. Odpovědi však ukázaly, že získané výsledky dotazovaným nijak nepomohly, a to převážně proto, že již mají svůj vlastní styl učení, který nechtějí měnit. Pouze jednomu respondentovi diagnostikování pomohlo ke zlepšení efektivity učení.

Graf 3: Zkušenosti s diagnostikováním stylu učení

Otázka č. 2 - Jaký si myslíte, že máte styl učení?

Účelem této otázky bylo zjistit, zda jsou studenti schopni zařadit svůj styl učení do jedné ze tří kategorií rozdělené podle percepční preference na auditivní, vizuální a kinestetický. I přesto, že odpovědi byly téměř vyrovnané, potvrdila se nám **hypotéza č. 1**: Studentů s kinestetickým stylem učení je nejméně, popř. nejsou žádní. Celkem 13 respondentů se totiž domnívá, že má vizuální styl učení (40 %), 12 respondentů ho definovalo jako auditivní (36 %) a posledních 8 jako kinestetický (24 %). Zároveň si 3 z nich uvědomují, že nemají pouze jeden vyhraněný styl, ale v menší míře se u nich projevuje ještě jiný. Jednou byla zmíněna kombinace kinestetického a auditivního stylu a dvakrát kombinace stylu vizuálního s auditivním.

Graf 4: Styl učení

Součástí otázky č. 2 byla i podotázka otevřená, ve které byli studenti požádáni o stručný popis svého učebního stylu. V případě vizuálního stylu byla nejčastěji zmíněna potřeba určitým způsobem si text zvýraznit (barvami, podtrháním, celkovou úpravou textu,...). Ti, co charakterizovali svůj styl jako auditivní, pokaždé uvedli, že si daný text musí přečíst nahlas a nahlas si ho také opakovat, neboť jen tak si ho dokážou zapamatovat. U kinestetického stylu se objevila buď nutnost pohybu při učení (př. chůze, jízda na rotopedu), nebo použití v praxi.

Ke každému stylu učení uvádíme příklady odpovědí respondentů:

- auditivní - „Ráda si vše řeknu nahlas, jako když někoho učím. Musí mi to projít pusou...i když doučuji, tak se při tom procesu učím. Ráda navštěvuji přednášky, z nichž mám pocit, že si pamatuji nejlépe.“

- vizuální - „Používám hodně barev na zvýrazňování, takže si potom díky tomu snadno dokážu vybavit látku (přesně vidím, jakou barvou to mám podtržené apod.).“

- kinestetický - „Moje učení: chodím po bytě nebo jezdím na rotopedu a nahlas si předcítám, musím to slyšet. Primární je ale ten pohyb.“

- kombinace - „Jsem kombinací auditivního a vizuálního stylu. Když se učím slovíčka, nebo nějakou látku, čtu si to nahlas a opakuji po úsecích. Nemusím u toho chodit, nejradyji se učím v posteli, kde teda musí být ticho a klid. Zároveň se nedokážu učit nikde jinde, než ve svém pokoji, např. na koleji to nedokážu, rozptyluje mne změna prostředí.“

Data získaná z otázky č. 2 a z doplňující podotázky posloužila k ověření **hypotézy č. 2**: Převažující část studentů je schopna na základě používaných učebních strategií odhadnout, jaký má styl učení. Nejprve však bylo nutné u každého respondenta porovnat odpovědi na obě otázky, což znamenalo zjistit, zda se popsaný styl učení shoduje s jejich odhadem. I přesto, že v některých případech byl popis učebního stylu velmi stručný, podařilo se nám vyhodnotit, že pouze 4 respondenti provedli špatné označení svého učebního stylu, z čehož vyplývá, že naše hypotéza č. 2 byla správná. Získané informace však musíme brát pouze orientačně, neboť jak již bylo několikrát zmíněno, u většiny lidí se často projevuje kombinace dvou učebních stylů, což bylo zřejmé podle odpovědí 13 respondentů.

Otázka č. 3 - Jak často se ve svém volném čase věnujete anglickému jazyku? + podotázka - Kolik hodin se pak AJ věnujete?

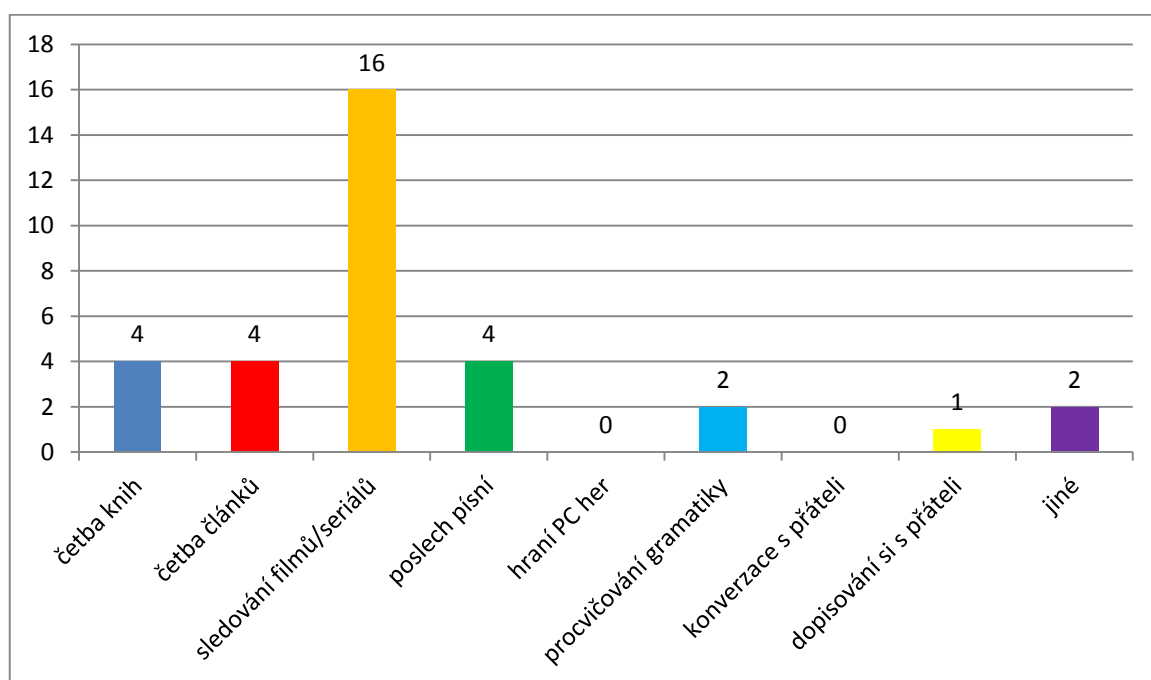
Tyto otevřené otázky měly zjistit, zda se studenti dobrovolně věnují anglickému jazyku i ve svém volném čase a kolik hodin jim to průměrně zabere. Jelikož se jedná o studenty anglického jazyka, většina se mu věnuje poctivě každý den a to především díky tomu, že rádi sledují anglické filmy či seriály v původním znění, popř. čtou články, jedná se tedy spíše o pasivní učení. Stejně je tomu tak i u 11 respondentů, kteří uvedli, že se AJ věnují méně často (př. 2x – 4x týdně). V průměru pak každý u AJ stráví 1,5 hodiny, intenzivnější je samozřejmě studium před zkouškou. Jeden z respondentů dokonce uvedl, že se anglickému jazyku věnuje sice pasivně, ale stráví u něj až 6 hodin za den.

Otázka č. 4 - Kterou činnost pro podporu AJ provozujete nejčastěji?

Respondenti měli na výběr z 8 možností, od četby knih a novinových článků, až po poslech písní či konverzaci s přáteli/rodilým mluvčím. Jelikož se jednalo o polouzavřenou

otázku, mohli respondenti zvolit i kategorii „jiné“ a doplnit vlastní činnost, která nebyla zmíněna v předložených návrzích. Tuto možnost zvolili pouze 2 respondenti, kteří se oba věnují doučování anglického jazyka.

S výraznou převahou mají studenti v oblíbě sledování filmů či seriálů, tuto činnost provozuje celkem 16 respondentů (52 %), čímž se potvrdila **podhypotéza č. 1**: Studenti preferují především sledování cizojazyčných filmů či seriálů, neboť jsou snadno dostupné na internetu a mohou si sami navolit úroveň obtížnosti (s titulky, bez titulků,...). Četbu knih, novinových či časopisových článků a poslechu písni se věnují pokaždé 4 dotazovaní studenti (13 %). Další dva stráví nejvíce času studiem gramatiky, ať už z učebnic nebo z internetových stránek (6 %). Pouhý jeden respondent pak upřednostňuje dopisování si s přáteli, popř. rodilým mluvčím v anglickém jazyce (3 %). Naopak hraní počítačových her a konverzace s přáteli zřejmě nejsou příliš oblíbené, neboť tuto možnost ne zvolil ani jeden z respondentů.

Graf 5: Nejčastěji provozovaná činnost

Podle dat získaných z grafu 5 a jejich porovnáním s učebním stylem jednotlivých respondentů (získaným na základě otázky č. 2) máme možnost posoudit, zda vytvořená **hypotéza č. 3** (Zvolené podpůrné prostředky odpovídají stylům učení studentů.), byla správná. Nejprve však bylo potřeba přiřadit nabízené činnosti k určitému učebnímu stylu, což není vždy jednoduché, neboť k většině činností mohou studenti přistupovat odlišně.

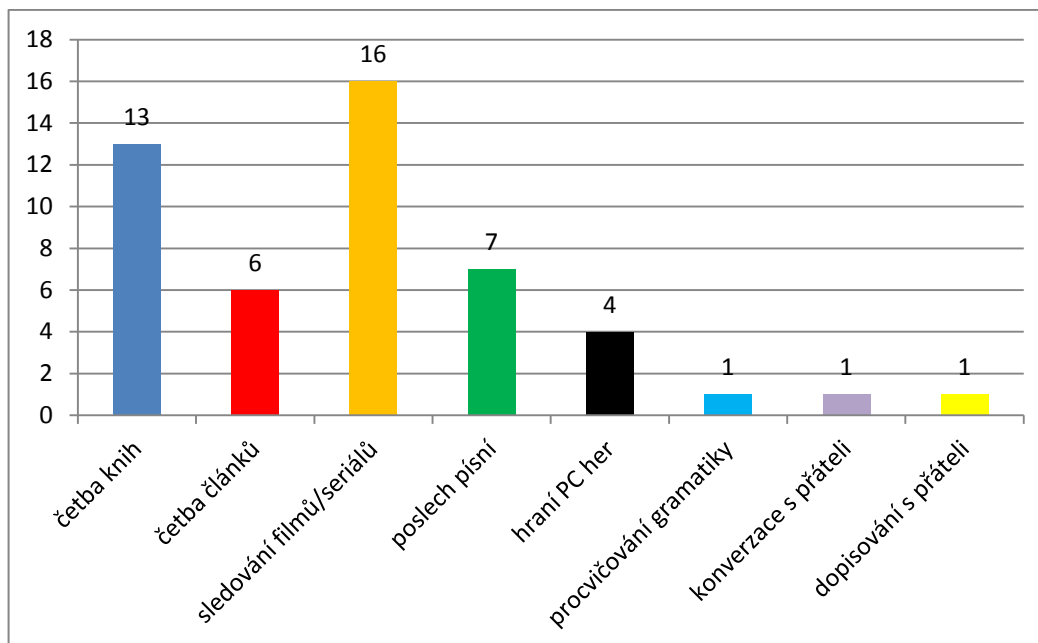
Například lidé s auditivním stylem učení si mohou číst články či knihu nahlas, stejně tak lidé s vizuálním stylem učení mohou poslechnout písničky doplnit o její text. Proto jsme u jednotlivých učebních stylů uvedli především jejich typické příklady. Četba knih a časopisů je typická pro lidi s vizuálním stylem učení; sledování filmů a seriálů, ale i hraní PC her souvisí jak s vizuálním, tak i s auditivním stylem učení; poslechnout písničky patří k typickým příkladům auditivního učebního stylu; procvičování gramatiky bychom mohli zařadit k vizuálnímu stylu učení; konverzace je příkladem kinestetického i auditivního učebního stylu; dopisování si s přáteli či rodilým mluvčím je také příkladem kinestetického stylu učení, ale i stylu vizuálního.

Po porovnání těchto činností s uvedenými učebními styly respondentů jsme zjistili, že celkem 20 studentů (61 %) využívá k podpoře AJ prostředky odpovídající svému stylu, zbylých 13 nikoliv (39 %). Tito studenti například často poslouchají písničky, ačkoli mají vizuální styl učení, jiní nejčastěji čtou knihy, i přesto, že mají kinestetický učební styl, apod. Hypotéza č. 3 se tedy nakonec opět potvrdila.

Otázka č. 5 - Využíváte některou z činností v bodu 4. k rozšiřování slovní zásoby?

Jedná se o dichotomickou otázku, u které jsme předpokládali především kladnou odpověď, avšak 5 respondentů odpovědělo záporně, což znamená, že nabídnuté možnosti pravděpodobně využívají k jiným účelům.

Zbylých 27 respondentů, kteří zvolili kladnou odpověď, mělo popsat způsob, jakým se nová slovíčka učí a z jaké činnosti především čerpají (často jmenovali více jak jednu činnost, která jim pomáhá k rozšiřování slovní zásoby). Za nejčastější zdroj bylo označeno sledování filmů či seriálů (16x), zároveň studenti často čerpají i z knih (13x). Méně často jsou pak využívány články (6x), písničky (7x) a hraní počítačových her (4x). Gramatiku, konverzaci a dopisování s přáteli či rodilým mluvčím využívá vždy po jednom respondentovi.

Graf 6: Využití k rozšíření slovní zásoby

Ať už se jedná o jakoukoli činnost, studenti volí podobný postup při osvojování nového slovíčka. Většina z nich má vytvořený slovníček, do kterého si zapisují neznámá slova či celé fráze, na které narazí v textu či mluveném slovu. Někteří si následně vyhledají český význam, jiní si ke slovíčku připiší raději anglickou definici, popř. výslovnost a příkladovou větu.

„Četba novinových článků. Nová slovíčka si přepisuji do sešitu a vždy si k nim doplňuji anglickou definici, výslovnost, český překlad + příkladové věty, případně přímo větu, ve které jsem na slovíčko narazil.“

Dané slovíčko se snaží naučit buď neustálým opakováním, nebo užitím v kontextu při běžné komunikaci. Bohužel řada z nich přiznala, že i když si nové slovo zapíší do slovníčku, už se k němu později nevrátí, protože nejsou nuceni se ho učit z paměti.

„Většinou při poslechu písní si občas nějaké slovíčko najdu, abych věděla, o čem písnička je, ale nikdy si bez povinnosti slovíčka jen tak nevypisuji a jen tak se je neučím. Pouze z učebnic, když se má psát test, tak si je vypíšu a učím se je z papíru.“

Zajímavé bylo tvrzení, že nejlépe se člověk naučí neznámá slovíčka z písní. Pokud totiž chceme vědět, o čem se v písni zpívá, musíme si jednotlivá slovíčka vyhledat ve slovníku.

A pokud si tuto skladbu pustíme příště nebo ji jen uslyšíme v radiu, vybaví se nám toto slovíčko snáze. Máme totiž možnost zpívat si/poslouchat píseň neustále dokola, a tak slovíčko používat v určitém kontextu.

„Četba knížek, poslech písní, sledování filmů/seriálů - když mám chuť a čas, tak si vypisuji slovíčka, najdu si je ve slovníku a snažím si je zapamatovat neustálým opakováním. Ale nejlépe to jde u písniček, kdy daná slovíčka můžu používat v určitém kontextu (samotný text písně - když si jí zpívám, tak hned vím o čem je).“

Otázka č. 6 – Máte nějakou oblíbenou internetovou stránku, ze které se učíte?

Na internetu se nalézají řada stránek, které je možné využít jako doplňkové při studiu jakéhokoli oboru. Studenti anglického jazyka si zde mohou procvičit své gramatické znalosti, popřípadě objasnit některé gramatické jevy, dále se mohou zdokonalovat v poslechu, rozšiřovat slovní zásobu, atd. Respondenti v této otevřené otázce měli uvést internetovou stránku, kterou rádi navštěvují ve svém volném čase, aby si rozšířili vědomosti i z jiného zdroje než je učebnice. Otázka byla zařazena do dotazníku pro možné budoucí osobní využití, popř. doporučení jiným studentům či kolegům. Předpokládáme totiž, že uvedenou stránku studenti navštěvují především proto, že její obsah považují za srozumitelný a pravděpodobně i efektivní.

Celkem 16 respondentů nevedlo žádnou oblíbenou internetovou stránku, proto předpokládáme, že tito studenti navštěvují různé stránky podle své aktuální potřeby. Mezi ostatními respondenty převažovala stránka Help for English, zmíněná celkem 9x, 2x také byly zmíněny webové stránky společnosti BBC, ať už se jednalo o jejich domovskou stránku či stránku zaměřenou na procvičování anglického jazyka: BBC Learning English. Dále pak byly uvedeny stránky: pinterest.com, thefreedictionary.com, engvid.com, tumblr.com, youtube.com, Cork English Teacher, Cambridge Dictionary, anglická verze wikipedie a serialycz.cz.

Otázka č. 7 - Jak často s někým komunikujete v anglickém jazyce?

Při studiu cizího jazyka je důležitá především častá komunikace v daném jazyce, během které můžeme využít nejen své znalosti gramatiky, ale také procvičit slovní zásobu a samozřejmě i porozumění. V současné době jsou studenti značně zvýhodněni moderními technologiemi. Pomocí Skypu či sociálních sítí se mohou spojit s kýmkoli na světě,

popovídat si s ním, popřípadě si dopisovat. Zároveň život v univerzitním městě nabízí možnost komunikace s cizinci téměř na každém kroku.

V otázce č. 7 nás tedy zajímalo, jak často studenti komunikují v anglickém jazyce, ať už s přáteli, či rodilým mluvčím. Otázka byla rozdělena na komunikaci ústní a písemnou. Jelikož se jednalo o otevřenou otázku, její vyhodnocení nebylo jednoduché. Respondenti uváděli buď konkrétní počet za týden/měsíc, nebo neurčité odpovědi jako např. téměř vůbec, méně často, nahodile,... V obou případech však převažovalo tvrzení, že studenti používají anglický jazyk především během vyučovacích hodin (u písemné komunikace zmíněno 7x, u ústní dokonce 14x).

Když se zaměříme na písemnou komunikaci, 8 respondentů si s někým píše několikrát do týdne, dalších pět každý den nebo téměř denně. Studenti také často využívají písemnou angličtinu na brigádách, jiní si píšou na Facebooku s přáteli, či posílají emaily se známými žijícími v cizině. Ostatní studenti příliš často nepoužívají písemnou angličtinu, maximálně jednou za 2 týdny, jednou za měsíc, 2x – 3x za měsíc, 6 respondentů ji dokonce používá minimálně či vůbec.

Co se týče ústní komunikace, studenti si s někým povídají spíše nahodile, např. při setkání s cizinci, na brigádě nebo chodí každý týden doučovat. Mezi všemi dotazníky byla zajímavá odpověď jednoho z respondentů, který se snaží využít každé příležitosti k tomu, aby si mohl popovídat v anglickém jazyce:

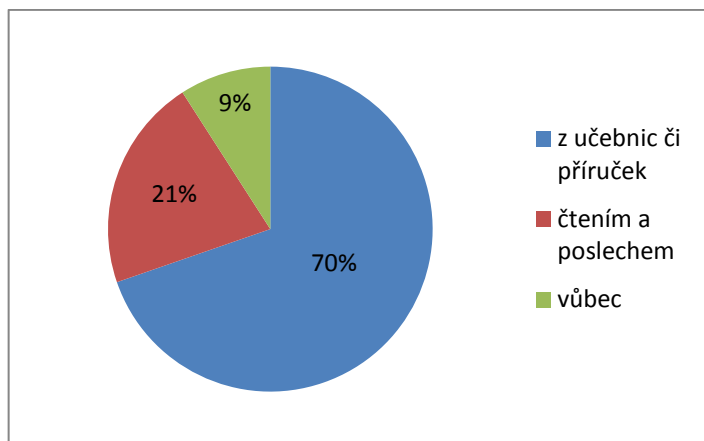
„Komunikuji především na univerzitě během konverzačních předmětů nebo náhodně např. ve vlaku. Dojíždím denně, takže jednou do měsíce (dvou) si pokecám. Když mám tu možnost si popovídat, ráda ji využiji a povídám si s tím dotyčným celou cestu, pokud se k tomu i on má.“

Celkem 7 respondentů s někým komunikuje několikrát týdně, ostatní pak méně často, jednou až dvakrát za měsíc, skoro vůbec a největším překvapením bylo, když 2 respondenti uvedli, že v anglickém jazyce nekomunikují vůbec.

Otázka č. 8 - Jakým způsobem se učíte novou gramatiku?

Tato uzavřená otázka nabízela respondentům 3 možné odpovědi. Nejvíce z nich se učí z učebnic či gramatických příruček, takto odpovědělo 23 respondentů (70 %), dalších 7 respondentů si gramatiku opakuje čtením nebo poslechem (21 %), poslední 3 respondenti se dokonce gramatiku neučí vůbec (9 %).

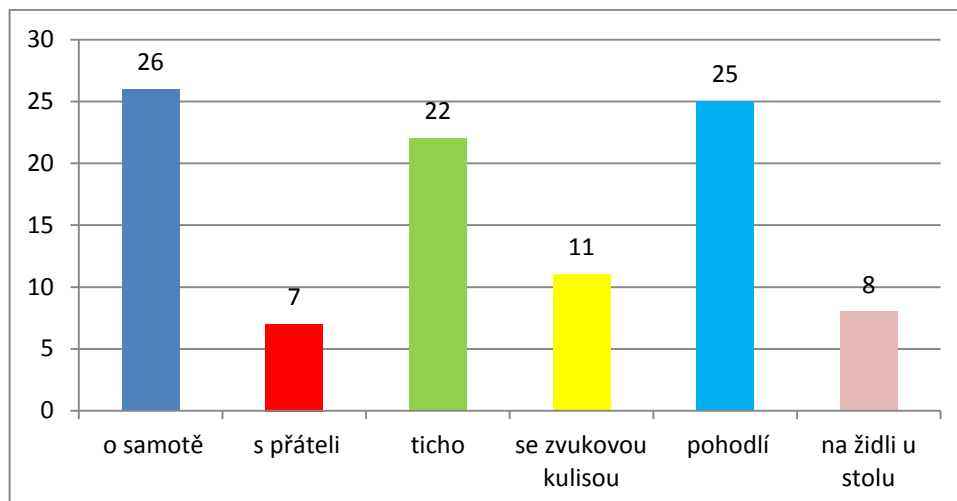

Graf 7: Způsob učení se gramatiky

Otázka č. 9 - Jaké vám vyhovuje prostředí při učení?

Volba prostředí často ovlivňuje průběh učení a souvisí také s jeho efektivností. V této uzavřené otázce nás zajímaly 3 druhy dat: zda se studenti raději učí o samotě nebo s přáteli, při zvukové kulise nebo v naprostém tichu a nakonec zda preferují pohodlí nebo raději sedí na židli u stolu.

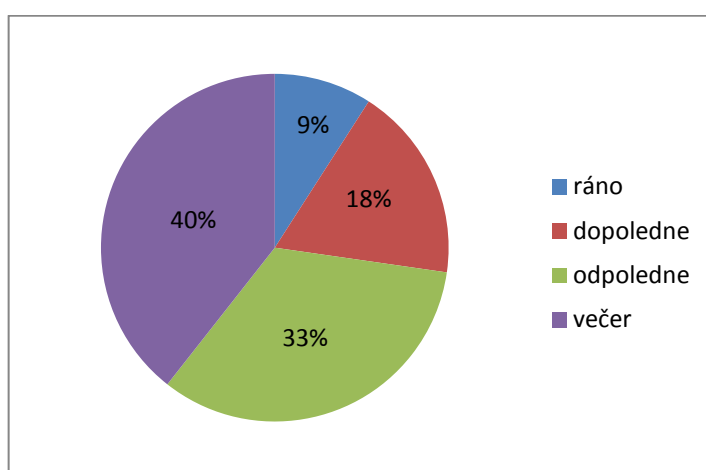
Pokud se jedná o společnost při učení, preferuje 26 respondentů spíše studium o samotě (79 %), s přáteli se raději učí 7 respondentů (21 %). 22 dotazovaných se lépe soustředí na učivo v tichém prostředí (67 %), zbylým 11 pak při studiu nevadí zvuková kulisa ani hluk (33 %), zároveň však někteří dodali, že záleží i na obtížnosti látky. Pokud je totiž příliš složitá, preferují i oni klidné prostředí. Pohodlí při studiu preferuje 25 respondentů (76 %), 8 dotazovaných se naopak učí v sedě u stolu (24 %). Z těchto dat vyplývá, že převážná část studentů potřebuje pro úspěšné studium svůj klid a pohodlí, nebýt tedy nikým a ničím vyrušován.

Graf 8: Preference prostředí

Otázka č. 10 - V jakou denní dobu se učíte nejčastěji?

Tato otázka je uzavřená a respondenti měli možnost výběru ze 4 variant, podle toho, v jakou denní dobu se nejraději učí. Ze získaných dat vyplývá, že se studenti učí především večer, jedná se o 13 respondentů (40 %), další převážná část se pak učí odpoledne (11 respondentů, 33 %). V menší míře studenti preferují studium v dopoledních hodinách (6 respondentů, 18 %) a ráno (3 respondenti, 9 %). Důležitou roli zde však hraje i rozvrh vyučovacích hodin, kterému se pak studenti musí přizpůsobit a učit se tedy v tu denní dobu, kdy nejsou ve škole a mají volno.

Graf 9: Doba učení

Otázka č. 11 - Představte si jednoho učitele AJ z Pedagogické fakulty, který vás učil praktický jazyk a očísľujte níže uvedené aktivity podle frekvence užití

V každé vyučovací hodině by měly být zastoupeny tyto aktivity: poslech, vysvětlení a procvičení gramatiky, čtení, komunikace a rozšiřování slovní zásoby. Záleží samozřejmě na každém učiteli, do jaké míry se těmto aktivitám věnuje. Cílem této otázky bylo tedy zjistit, na jaké aktivity se vysokoškolští učitelé zaměřují ve svých hodinách nejčastěji.

Úkolem respondentů bylo očísľovat jednotlivé aktivity od jedné do pěti podle frekvence užití, jednička představovala velmi časté využívání v hodinách a pětka naopak minimální. Vyhodnocení dat bylo provedeno pomocí průměru a získané výsledky posloužily k seřazení aktivit podle četnosti jejich užití. Učitelé se tedy, podle odpovědí studentů, snaží v hodinách co nejvíce komunikovat v anglickém jazyce. Méně často pak používají poslechové aktivity a gramatiku. Procvičování četby využívají v hodinách velmi málo, a aktivity rozšiřující slovní zásobu nejméně.

Pokud se zaměříme na jednotlivé aktivity zvlášť, pak největší počet respondentů uváděl poslech (27 %) a gramatiku (33 %) jako nejčastěji používané aktivity, zajímavé však bylo, že gramatiku celkem 30 % respondentů označilo také jako nejméně používanou aktivitu. Z tohoto výsledku můžeme usuzovat, že někteří učitelé se věnují gramatice převážnou část své hodiny a jiní se na ní zaměřují co nejméně. Četba se podle 33 % respondentů procvičuje v hodinách méně často, nachází se tedy ve středu hodnotící škály. Konverzace v anglickém jazyce je podle 30 % respondentů během výuky častá. Slovní zásobě se pak učitelé věnují méně (uvedeno 39 % respondentů).

Otázka č. 12 - Považujete takovou výuku za efektivní?

V této otázce studenti hodnotili efektivitu výuky vybraného pedagoga z předchozí otázky. Získané výsledky posloužily také k vyhodnocení **hypotézy č. 4**: Studenti jsou spokojeni s vyučovacím stylem většiny učitelů. Celkem 14 z nich označilo výuku svého učitele za efektivní (42 %), avšak ostatních 19 respondentů považuje rozvržení hodiny některých pedagogů za nevyhovující (58 %), z čehož vyplývá, že se nám hypotéza č. 4 nepotvrdila. Právě těmto nespokojeným studentům byla určena podotázka zkoumající, na které aktivity by se měl daný učitel více zaměřit, popř. co jim v jeho hodinách chybí.

Ačkoli byla konverzace, podle výsledků z předchozí otázky, nejčastěji používanou aktivitou, stala se tentokrát nejvíce kritizovaným bodem (od 8 respondentů). Studenti totiž považují komunikaci za velmi důležitou, ale bohužel jí je ve vyučovacích hodinách nedostatek. Zaměřily se především na hodiny rodilých mluvčích, se kterými by se měla konverzace procvičovat nejvíce, ale právě jejich styl výuky a samotná příprava na hodinu byla častým předmětem kritiky, což můžeme vysledovat v následujících dvou komentářích:

„Rodilí mluvčí na katedře anglistiky nestojí za nic, naši angličtinu nikam neposunuli a je to jen zabití času. Hodiny nemají ani omylem didakticky propracované a je to jak pro ně, tak pro nás utrpením.“

„Chybí mi určitě speaking - strašně málo komunikujeme a to způsobuje strašný pokles v řečových dovednostech. Opravdu k tomu mám hodně negativní postoj, nyní jsem ve 3. ročníku a mé řečové schopnosti (troufám si říct) jsou HORŠÍ než v maturitním ročníku gymnázia!! Výuka s rodilým mluvčím???...jen posloucháme, co říká, listeningů máme až až.“

Na hodinách studentům vadí i velká obsazenost, která zabraňuje vyučujícímu věnovat se každému zvlášť, a tím pádem studenti přicházejí o možnost více se zapojit do konverzace.

Velmi často se studentům nezamlouvalo ani přílišné lpění na práci s učebnicí a malý důraz na procvičování slovní zásoby, která je pak vyžadovaná u písemné a ústní zkoušky:

„Chybí mi větší důraz na slovní zásobu, která je pro požadovanou úroveň pak u zkoušky nezbytná – ocenil jsem předměty typu lexikologie – které nás obohatily o idiomy, kolokace, ustálená slovní spojení apod.“

Někteří si také myslí, že vyučující pouze odučí svůj předmět a nezaměřuje se na zlepšení jazykové úrovně studentů:

„Co se týká Aj na Pf, tak tam by učitelé celkově měli učit Aj stylem, aby nás něco naučili a nikoliv, aby daný předmět jen odučili, aby se jen neřeklo, když už to je rozvržené. A podle toho by měl být rozdělen i počet studentů do skupinek na praktický jazyk, tj. maximálně 15 lidí na skupinku, nikoliv 30. Měli by celkově učit tak, aby studenti říkali, že se zásluhou těch učitelů zlepšili. Když

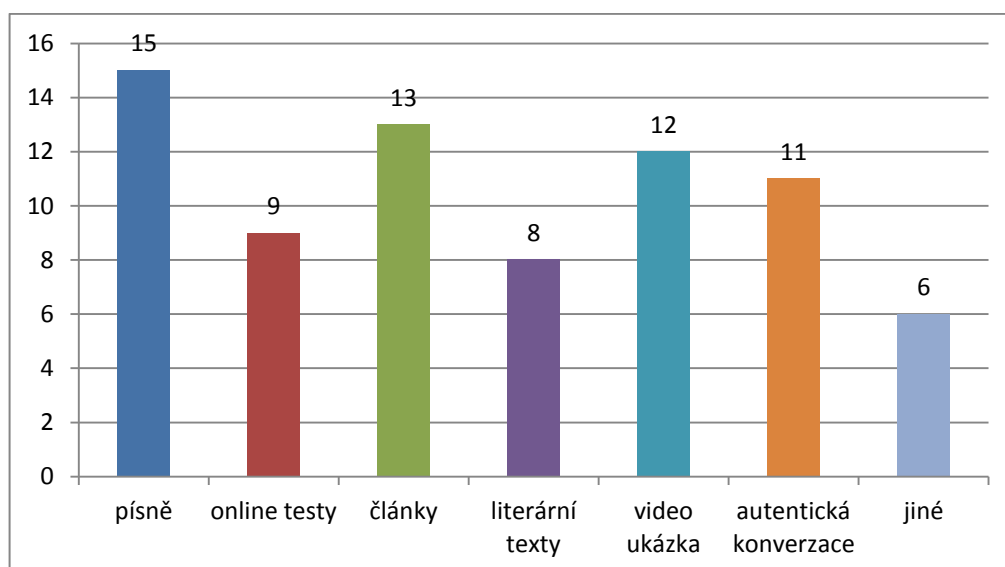
učitel řekne, že jeho cílem je vést předmět tak, abychom dosáhli té a té úrovně, tak by to měl splnit.“

Poslední výtka se týkala příliš krátké hodiny (45 minut), na které pak není možnost procvičit vše důkladně.

Otázka č. 13 - Které z níže uvedených autentických materiálů tento učitel využívá během výuky?

Každý učitel využívá různé doplňkové materiály pro zpestření své výuky. Záleží samozřejmě i na jeho vyučovacím stylu, který tento výběr částečně ovlivňuje. Někdo se snaží o co nejpestřejší výuku, která by korespondovala i s učebními styly studentů, jiný se pak příliš orientuje na práci s učebnicí a doplňkové materiály využívá minimálně. V otázce č. 13 jsme zjišťovali, jaký autentický materiál je využíván nejčastěji a jaký je naopak nejméně oblíbený. Respondentům zde bylo nabídnuto 6 druhů těchto materiálů, ze kterých měli možnost zvolit více variant, popřípadě doplnit další materiál v otevřené kategorii „jiné“.

Podle výsledků je zřejmé, že každý z materiálů je v hodinách anglického jazyka využíván velmi často. Nejoblíbenějším druhem jsou však písně, články z novin a časopisů, video ukázky a záznamy autentické konverzace. Méně často jsou pak do hodin zařazovány online testy a literární texty. V kategorii „jiné“ 4 respondenti uvedli používání učebnice a dva další hodnotili výuku rodilého mluvčího, který je sám o sobě autentický.

Graf 10: Užití autentické materiály

Otázka č. 14 - Zúčastnili jste se někdy mimoškolního jazykového kurzu?

V této otázce nás zajímalo, zda studenti někdy využili nabídek jazykových kurzů, které slouží ke zlepšení jazykových dovedností a to většinou v případech, kdy se výuka jazyka na škole jeví studentovi jako nedostačující nebo naopak v případech, kdy zaostává student sám. Podle získaných dat se 21 respondentů nikdy nezúčastnilo jazykového kurzu (64 %), dalších 12 s ním jistou zkušenost má (36 %). Pro tyto studenty byla určena doplňující podotázka zjišťující důvod přihlášení se do kurzu, a zda byl pro ně přínosem.

Nejčastějším důvodem, proč se studenti účastnili jazykového kurzu, bylo zlepšení mluveného projevu (7 respondentů), některým z nich tento kurz pomohl, jiným nikoli. Jako nejzajímavější na nás působil tento kurz:

„Účastnil jsem se kurzu SPEAK pod ekonomickou fakultou – byly to hodiny vedené rodilou mluvčí z Kanady v příjemném počtu 4 lidí – byli jsme rozděleni dle úrovně a hlavně se mluvilo, hrály se různé hry a rozšiřovali jsme právě slovní zásobu – na konci jsme psali sebereflexi a náš způsob psaní byl okomentován – velmi užitečný kurz – účastnil bych se znovu...“

Jazykové kurzy také 2 studentům pomohly ke složení maturitní zkoušky a zkoušky FCE, získání tohoto certifikátu je totiž bráno jako velké plus, především do budoucna při hledání pracovního místa. Další 2 studenti si chtěli na kurzu zlepšit svou jazykovou úroveň, jiní místo toho chodili několikrát týdně na doučování. Třem studentům, více než jazykový kurz, pomohlo vycestování do zahraničí, kde měli možnost komunikovat s rodilým mluvčím v reálných každodenních situacích. Poslední respondent uvedl, že se jazykového kurzu zúčastnil pouze ze zvědavosti.

Otázka č. 15 - Setkali jste se někdy s učitelem, jehož vyučovací styl vám vyhovoval?

Tato otázka byla otevřená a respondenti v ní měli popsat učitele, jehož styl výuky jim naprosto vyhovoval. Kromě pěti studentů, popsali všichni svou představu výborného pedagoga. Společným tématem byla především dostatečná komunikace v hodinách, tedy zapojení studentů do výuky, zmíněné 9 respondenty. Za důležitý faktor 6 studentů označilo učitelovu snahu přimět každého k vyjádření svého názoru a to převážně svou neodbytností. Zároveň je pak potřeba studenty určitým způsobem motivovat ať už k samotné komunikaci, nebo k přípravě na další hodinu. Jako vhodný způsob uvedli např.

okomentování přečteného článku, poslechu či video ukázky, popř. správný výběr zajímavého tématu k diskuzi.

V hodinách studenti rádi pracují s autentickými materiály, na kterých je možné vysvětlit různé gramatické jevy. Zároveň je potřeba jednotlivé aktivity střídat, aby nedocházelo k stereotypní výuce. Hodina by totiž podle studentů měla být co nejvíce akční a občas připomínat spíše hru:

„Na základní škole jsem měla výbornou učitelku NJ. Každá hodina byla zážitek. Všichni se aktivně zapojovali. Neustále jsme byli v pohybu. V lavicích jsme seděli jen během testů nebo jen výjimečně...jinak jsme měli v zadní části třídy každý svůj „podprdelník“ a pracovali jsme tam v kroužku na zemi. Často jsme používali míč, improvizovali, vytvářeli různé scénky atd.“

„Na základní škole - učitelka s námi nejdříve probírala důkladně výslovnost a pomocí her nám stavěla dobré základy pro jazyk a naši komunikaci, čím starší žák byl, tím častěji s ním probírala gramatiku a některé těžší jevy, nikdy ale nezapomněla dát do hodiny nějakou oddechovou aktivitu a celkově tenkrát učení se AJ byla jedna velká hra.“

Ve vyučovacích hodinách studenti mimo jiné vyžadují i dostatečné množství poslechových cvičení.

Co se týče gramatiky, učitel by měl být schopný jejího smysluplného výkladu a následného použití v praxi. Ukázat gramatické jevy na vhodných příkladech, stejně tak jako nová slovíčka, která by měla být vysvětlena nejprve v cílovém jazyce a teprve až pokud by jim nikdo nerozuměl, měla by být přeložena do českého jazyka.

Otázka č. 16 - Setkali jste se někdy s učitelem, jehož vyučovací styl vám naprosto nevyhovoval?

Stejně jako předchozí otázka i tato byla otevřená, ale tentokrát se zaměřovala na učitele, jehož styl výuky studentům zcela nevyhovoval. 5 respondentů se k této otázce nevyjádřilo, příčinou může být, že se opravdu nikdy nesetkali s učitelem, který neodpovídal jejich požadavkům, nebo považovali dotazník za příliš dlouhý a vypisovací (jak dokonce jeden z respondentů uvedl), proto pro ně bylo jednodušší uvést, že takového učitele ještě nepotkali.

Nejvíce kritizovaná byla výuka opírající se příliš o práci s učebnicí, jako nevyhovující ji označilo 7 respondentů. Problémem je také pedagog, který nedokáže dostatečně vysvětlit učivo, na 4 dotazované takový učitel dokonce budil dojem, že mu ani sám nerozumí. Za nesmyslný 2 studenti považují i požadavek vyučujícího, naučit se nová slovíčka nazpaměť bez jakéhokoli kontextu.

„Nevyhovujících učitelů bylo více, ale měli společné monotónní čtení látky, kterou měli napsanou ať už v poznámkách či na tabuli, rychlé projíždění gramatických cvičení s tím, že se u žádných nových jevů nezastavili a nevysvětlili ho, pokud byl vznesen dotaz, nezodpověděli ho s tím, že tak to prostě je a musíme se to naučit, nebo že je to pro nás moc složité, celkově si nejspíš nebyli jisti svými vlastními znalostmi.“

Studenti také nemají v oblibě pedagogy, kteří nedovedou motivovat ke studiu ani ke komunikaci, a mají spíše laxní přístup k přípravě na hodinu. Někteří učitelé se sice snaží využívat v hodinách i různé druhy autentických materiálů, ale zaměří se pouze na jeden, místo aby je obměňovali. Někdo se drží výlučně čtení textů, jiný pouští v hodinách nezajímavé nebo nesmyslné seriály či video ukázky:

„Na střední jsme s naší učitelkou převážně jen čistě četli texty, které nám nosila, to bylo vše. Žádná příprava na maturitu, žádná procvičování maturitních cvičení, ani testy, ani vysvětlování gramatiky. Nejhorší učitelka jakou jsem kdy zažil.“

I přesto, že v předchozí otázce respondenti kladně hodnotili dostatek komunikace, jednalo se spíše o jejich zapojení do výuky. Bohužel existují i učitelé, kteří vedou rádi monolog a neumožní tak studentům vyjádřit svůj názor, někdy naopak vytvoří v hodinách natolik nepřívětivé prostředí, že se studenti i bojí cokoli říct. Často se také stává, že se v hodinách cizího jazyka mluví více česky a o tématech nesouvisejících se studiem:

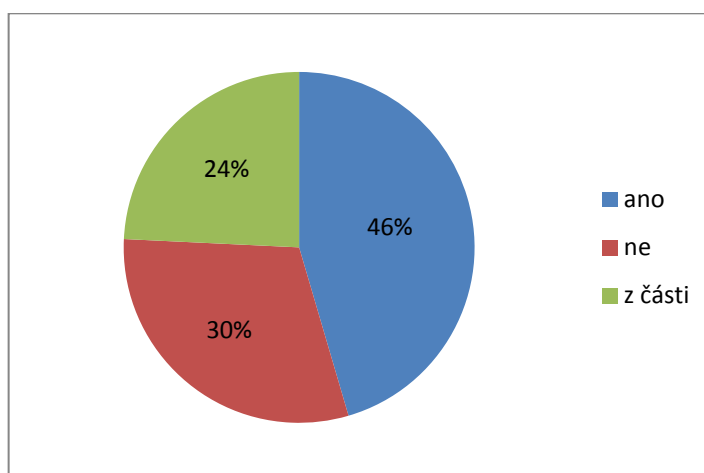
„Takových učitelů byla bohužel většina. S učitelkou NJ na střední škole jsme např. skoro vůbec nedělali NJ, místo toho jsme zpívali třeba ruské písně a stále jsme mluvili česky. Třeba přišla a půl hodiny povídala o tom, jak včera nabourala. Jako člověk byla úžasná, ale ve školství nemá co dělat. Jediné, co

jsme se na střední škole naučili perfektně, je výslovnost, ale zaměřit vše jen na výslovnost je hloupost. “

Poslední otázka souvisela s otázkou č. 2, zjišťující, zda jsou respondenti schopni odhadnout svůj učební styl. Otázku č. 17 však museli zodpovědět až po vyplnění přiloženého standardizovaného dotazníku Tos33, který jim pomohl alespoň trochu přiblížit jejich zjištěný styl učení. Samotná otázka se pak zaměřovala na to, jaký styl respondentům vyšel a zda se shoduje s jejich odhadovaným stylem v otázce č. 2.

Podle získaných dat, téměř polovina respondentů (15) dokázala odhadnout svůj učební styl správně (46 %). Dalším deseti se to však nepovedlo (30 %), ale u některých to bylo například jen o jeden bod (jak několikrát zmínili). Poslední skupina osmi respondentů (24 %) pomocí dotazníku Tos33 zjistila, že se u nich projevuje kombinace dvou učebních stylů. Celkem v 5 případech se jednalo vždy o kombinaci s kinestetickým stylem učení.

Graf 11: Shoda s odhadovaným stylem učení

Závěr

Tato bakalářská práce se zaměřovala na problematiku stylů učení a to konkrétně studentů 3. ročníku bakalářského studia na PF JCU v Českých Budějovicích, obor Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání. Pro její porozumění bylo zapotřebí zvolené téma nejprve stručně charakterizovat v teoretické části. V empirické části byly stanoveny výzkumné cíle, s nimi související hypotézy a jedna podhypotéza.

Prvotním cílem bylo zjistit, jaký vlastně mají studenti styl učení. Z výsledků je zřejmé, že se nejčastěji objevuje styl vizuální a auditivní, tím se nám tedy potvrdila **hypotéza č. 1**: Studentů s kinestetickým stylem učení je nejméně, popř. nejsou žádní. Jelikož byli jako respondenti zvoleni studenti vysoké školy, předpokládalo se, že již mají vytvořeny určité strategie učení, podle kterých jsou schopni svůj styl učení odvodit. Cílem tedy bylo zjistit, zda si svůj styl učení skutečně uvědomují. Získaná data nám potvrdila **hypotézu č. 2**: Převažující část studentů je schopna na základě používaných učebních strategií odhadnout, jaký má styl učení. Poslední cíl zjišťoval, jaké učební aktivity studenti volí při svém studiu a zda tato volba odpovídá jejich stylu učení. Stanovená **hypotéza č. 3** (Zvolené podpůrné prostředky odpovídají stylům učení studentů.) byla opět správná. Pro tento cíl byla vytvořena i **podhypotéza č. 1**: Studenti preferují především sledování cizojazyčných filmů či seriálů, neboť jsou snadno dostupné na internetu a mohou si sami navolit úroveň obtížnosti (s titulky, bez titulků,...). Výsledné procento nám s převahou tuto volbu potvrdilo. Za důležitou považuji i spokojenost studentů s vyučovacím stylem svých učitelů, proto byl stanoven ještě doplňující cíl, který zkoumá míru této spokojenosti. **Hypotéza č. 4** (Studenti jsou spokojeni s vyučovacím stylem většiny učitelů.) však potvrzena nebyla, což stojí za zamyšlení a tuto problematiku bych navrhovala jako možné téma dalšího výzkumu: zjistit, jakých chyb se učitelé během výuky dopouštějí a jakým způsobem ji mohou vylepšit, aby byla pro studenty efektivní. Základem pro tento výzkum by se mohl stát program s názvem Studentské hodnocení výuky, jehož prostřednictvím studenti mohou ohodnotit jak vyučované předměty, tak i samotné pedagogy.

Jako další možné téma výzkumu by bylo zajímavé zaměřit se právě na učitele a zjistit, jaké mají povědomí o problematice stylů učení, zda diagnostikují styly učení svých žáků/studentů a zda se snaží jim přizpůsobit i výuku. Diagnostika stylů učení by měla probíhat co nejdříve ve vzdělávacím procesu jednotlivců. Na jejím základě totiž učitelé

mohou každému doporučit, jaké učební strategie jsou vhodné pro rozvoj konkrétního stylu učení. Učitel by měl také žáky/studenty naučit aplikovat tyto strategie takovým způsobem, aby byly pro něho co nejvíce efektivní.

Diagnostikování žáků/studentů je však pouze polovičkou úspěchu. Učitelé by měli mít povědomí i o svém vyučovacím stylu, který může zásadně ovlivnit styly učení žáků/studentů. Někteří učitelé totiž mohou považovat své metody za nejefektivnější a neakceptují zvláštnosti každého jedince. Je samozřejmé, že ve třídě se vyskytují žáci/studenti s rozdílnými styly učení, ale tito učitelé na ně často neberou ohledy, což může vést k potlačení jejich rozvoje.

Na závěr bych chtěla dodat, že data získaná z této práce by měla posloužit především současným, ale i budoucím učitelům. Každý by si měl uvědomit, že se v průběhu své praxe setká s žáky/studenty, kteří mají rozdílné styly učení, a tak je potřeba, aby tito učitelé nebyli lhostejní a pokusili se přizpůsobit svou výuku tak, aby byla pro každého z nich efektivní. Nejenže taková výuka bude žáky/studenty bavit, ale zároveň správná volba vyučovacích metod může přispět i k rozvoji jejich učebních stylů.

Seznam použité literatury

- 1) BLÁHA, J., MATEICIUC, A., KAŇÁKOVÁ, Z. *Personalistika pro malé a střední firmy*. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0374-9.
- 2) GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- 3) HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.
- 4) KINCHER, J. *Psychologické testy pro kluky a děvčata*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-215-7.
- 5) KOHOUTEK, R. Vyučovací styly učitele a učební styly žáků z psychologického aspektu. In *Problémy kurikula základní školy*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 98-111.
- 6) LOJOVÁ, G., VLČKOVÁ, K. *Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-876-0.
- 7) MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0174-8.
- 8) MAREŠ, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-246-7.
- 9) PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-7184-569-8.
- 10) PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.
- 11) ŠKODA, J., DOULÍK, P. *Psychodidaktika: metody efektivního a smysluplného učení a vyučování*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3341-8.

Internetové zdroje:

- 1) ČERMÁKOVÁ, H. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky* [online]. 11. srpen 2015 [cit. 2016-06-10]. <<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>>.
- 2) *Informace o studijním oboru, požadavky k přijímacím zkouškám* [online]. Cit. 2016-02-11. <http://www.pf.jcu.cz/education/applicants/p_aj-vzd.php>.

- 3) KOHOUTEK, R. *Psychologie v teorii a praxi* [online]. 10. únor 2010 [cit. 2015-11-10]. <<http://rudolfkohoutek.blog.cz/1002/dotaznik-jako-pruzkumna-metoda>>.
- 4) KOHOUTEK, R. *Psychologie v teorii a praxi* [online]. 4. listopad 2009 [cit. 2016-02-11]. <<http://rudolfkohoutek.blog.cz/0911/vyucovaci-styl-ucitele-z-hlediska-psychologie>>.
- 5) SEIFERT, M., VEDRALOVÁ, A. *Učební styly žáků – výzva pro české učitele?* [online]. Cit. 2016-11-10. <<http://nautilus.scio.cz/ke-stazeni.aspx>>.

Seznamy

Seznam obrázků

Obrázek 1: Model vazeb mezi individuálními rozdíly a styly učení.....	6
---	---

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví.....	19
Graf 2: Aprobace.....	20
Graf 3: Zkušenosti s diagnostikováním stylu učení	20
Graf 4: Styl učení	21
Graf 5: Nejčastěji provozovaná činnost	23
Graf 6: Využití k rozšíření slovní zásoby	25
Graf 7: Způsob učení se gramatiky	28
Graf 8: Preference prostředí	29
Graf 9: Doba učení.....	29
Graf 10: Užití autentické materiály	32
Graf 11: Shoda s odhadovaným stylem učení.....	36

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník stylů učení

Příloha č. 2 – Standardizovaný dotazník Tos33

Příloha č. 1 – Dotazník stylů učení

Dobrý den,

jmenuji se Eva Filová a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia Anglický jazyk – Historie na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Ráda bych vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní. Jeho výsledky budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce na téma „Učební styly studentů anglického jazyka“.

Dotazník se skládá ze dvou částí. První část obsahuje mnou vytvořené otázky zaměřené na styl, jakým se učíte anglický jazyk. Druhou část pak tvoří odborně vypracovaný dotazník, který vám pomůže zjistit, jaký máte učební styl podle percepční preference. Slouží tedy především pro vaše účely a jako takový mi ho nemusíte odevzdávat.

Nejprve, prosím, vyplňte první část dotazníku. Některé otázky jsou otevřené a vyžadují vaši vlastní odpověď. Z uzavřených otázek vyberte vždy jen jednu možnost, pokud není uvedeno jinak. Teprve po dokončení této části si vyplňte druhý dotazník.

Děkuji za váš čas a ochotu!

Pohlaví:

Aprobace:

1) Setkali jste se během předchozího studia s diagnostikovaním vašeho učebního stylu?

ANO

NE

Pokud ANO, jakým způsobem vám to pomohlo při dalším studiu?

2) Jaký si myslíte, že máte styl učení?

auditivní

vizuální

kinestetický

Můžete svůj styl učení krátce definovat?

3) Jak často se ve svém volném čase věnujete anglickému jazyku?

Kolik hodin se pak AJ věnujete?

4) Kterou činnost pro podporu AJ provozujete nejčastěji?

- a) četba knih
- b) četba časopisových/novinových článků
- b) sledování filmů/seriálů
- c) poslech písní
- d) hraní PC her
- e) procvičování gramatiky (učebnice, online)
- f) konverzace s přáteli/rodilým mluvčím
- g) dopisování si s přáteli/rodilým mluvčím
- h) jiné .....

5) Využíváte některou z činností v bodu 4. k rozšiřování slovní zásoby?

ANO

NE

Pokud ANO, napište kterou a popište, jakým způsobem se učíte tato nová slovíčka?

6) Máte nějakou oblíbenou internetovou stránku, ze které se učíte?

7) Jak často s někým komunikujete v anglickém jazyce?

- písemná komunikace:
- ústní komunikace:

8) Jakým způsobem se učíte novou gramatiku?

- a) učím se gramatiku z učebnic či gramatických příruček
- b) gramatiku si opakuji čtením a poslechem
- c) gramatiku se neučím vůbec

9) Jaké vám vyhovuje prostředí při učení? (vždy vyberte A nebo B)

- a) učím se raději sám
- b) učím se raději s kamarády

- a) potřebuji při učení ticho
- b) nevaří mi zvuková kulisa/hluk

- a) potřebuji pohodlí (v křesle, na posteli, na gauči)
- b) sedím na židli u stolu

10) V jakou denní dobu se učíte nejčastěji?

- a) ráno
- b) dopoledne
- c) odpoledne
- d) večer

11) Představte si jednoho učitele AJ z Pedagogické fakulty, který vás učil praktický jazyk a očísľujte níže uvedené aktivity podle frekvence užití (1 – nejčastěji, 5 – nejméně):

poslech   gramatika   čtení   komunikace   slovní zásoba

12) Považujete takovou výuku za efektivní?

ANO

NE

Pokud NE, na co by se měl tento učitel více zaměřit/co vám v jeho hodinách chybí?

13) Které z níže uvedených autentických materiálů tento učitel využívá během výuky?

(možné vybrat více variant)

- a) písně
- b) online testy
- c) články z novin a časopisů
- d) literární texty
- e) video ukázky
- f) záznam autentické konverzace
- g) jiné.....

14) Zúčastnili jste se někdy mimoškolního jazykového kurzu?

ANO

NE

Pokud ANO, napište, co vás k tomu vedlo a v čem byl pro vás užitečný?

15) Setkali jste se někdy s učitelem, jehož vyučovací styl vám vyhovoval? Popište, prosím, jeho styl výuky:

16) Nyní naopak: Setkali jste se někdy s učitelem, jehož vyučovací styl vám naprosto nevyhovoval? Opět ho, prosím, popište:

Nyní si, prosím, udělejte přiložený test na zjištění vašeho učebního stylu.

17) Jaký styl vám vyšel? Odpovídá vašemu odhadu v otázce č. 2?

Jaký je tvůj styl učení?

Abychom se mohli něco naučit, jsme závislí na tom, jak naše smysly zprostředkují informace našemu mozku. Většina lidí přednostně užívá jeden ze smyslů více než ty ostatní. Někteří lidé se učí nejlépe poslechem. Říkáme, že mají auditivní (sluchovou) paměť. Jiní se nejlépe učí tak, že si prohlédnou obrázky. Ti mají vizuální (zrakovou) paměť. Ještě jiní se nejlépe učí ohmatáním a vyzkoušením věcí. Jejich paměti se říká kinestetická.

Vědci a psychologové nevědí, proč lidé používají jeden smysl více než ty ostatní. Možná, že smysl, který nejvíce používají, jim prostě nejlépe funguje.

Vědět, jakým způsobem se učíš, ti může pomoci v učení. Může to také vysvětlit, proč ti některé věci prostě nedávají smysl.

U těchto otázek si vyber odpověď, která tě první napadne. O žádné otázce nepřemýšlej příliš dlouho.

1. Jak by ses nejspíš naučil/a pracovat s počítačem?
  - a) podíval/a by ses na film o tom, jak se to dělá
  - b) nechal/a by sis to od někoho vysvětlit
  - c) posadil/a by ses k počítači a snažil/a se na to přijít
2. Co by sis nejraději přečetl/a pro zábavu?
  - a) cestopisnou knihu s mnoha obrázky
  - b) knihu rozhovorů se známými lidmi
  - c) knížku, ve které musíš odpovídat na otázky a řešit hádanky
3. Když si nejsi jist/a tím, jak se píše nějaké slovo, co nejspíše uděláš?
  - a) napíšeš si ho, abys viděl/a, jestli vypadá správně
  - b) řekneš si ho, abys slyšel/a, jak zní
  - c) napíšeš si ho, abys zjistil/a, jestli působí správným dojmem
4. Co si budeš nejspíše pamatovat druhý den po večírku?
  - a) tváře lidí, kteří tam byli, ale ne jména
  - b) jména, ale ne tváře
  - c) to, co jsi tam dělal/a a říkal/a

5. Jak se raději učíš na písemku?
 a) přečteš si poznámky, napsíš v učebnici, podíváš se na diagramy a ilustrace
 b) poprosíš někoho, aby tě vyzkoušel, nebo si budeš fakta opakovat polichu pro sebe
 c) vyřešíš si věci na kartičky a uděláš si modely nebo diagramy
6. Když vidíš slovo „p-e-s“, co nejdříve uděláš?
 a) vybavíš si obrázek konkrétního psa
 b) řekneš si slovo „pes“ pro sebe polichu
 c) vypavíš si, jaký to je pocit být se psem (hladit ho, běhat s ním atd.)
7. Co tě nejvíc rozptyluje, když se snažíš soustředit?
 a) rušivé zrakové podněty
 b) hluk
 c) jiné pocity, jako hlad, těsné boty nebo starost
8. Jak nejraději řešíš problém?
 a) uděláš si seznam, uspořádáš si kroky a škrtáš je podle toho, jak jsou hotové
 b) zatelefonuješ několika kamarádům nebo odborníkům, aby sis s nimi popovídala
 c) uděláš si model problému nebo si projdeš v mysli všechny kroky
9. Co děláš, když stojíš v dlouhé frontě na listky do kina?
 a) prohlížíš si plakáty jiných filmů
 b) oslovíš člověka stojícího vedle tebe
 c) budeš si podupávat nebo se jiným způsobem pohybovat
10. Právě jsi vešel/vešla do technického muzea. Co uděláš nejdříve?
 a) poohlédneš se po mapě rozmištní různých exponátů
 b) oslovíš místního průvodce a zeptáš se na exponáty
 c) popojdeš k prvnímu exponátu, který vypadá zajímavě, a průvodci komentář si přečteš až později
11. Co děláš, když se rozzlobíš?
 a) mračíš se
 b) křičíš nebo „vybuchneš“
 c) zadupíš a praskneš dveřmi
12. Co děláš, když máš radost?
 a) šklebíš se
 b) křičíš radostí
 c) skáčeš radostí
13. Který z těchto předmetů máš nejraději?
 a) výtvornou výchovu
 b) hudební výchovu
 c) tělocvik
14. Co děláš, když posloucháš hudbu?
 a) smíš (vidíš představy, které se k té určité hudbě hodí)
 b) pobrukuješ si melodii
 c) pohybujes se do rytmu, podupáváš si atd.
15. Jak bys nejraději vyožila přívěh?
 a) napsala bys ho
 b) vyprávěla bys ho nahlas
 c) zahrála bys ho

16. Do které restaurace bys raději nechoďil/a?
 a) tam, kde je příliš ostré světlo
 b) tam, kde je příliš hlasitá hudba
 c) tam, kde mají nepohodlné židle

Sečti své odpovědi a) , b) a c) .

Pokud ti vyšlo nejčastěji a), máš vizuální paměť. Učíš se známkem a diváním se. Máš-li nejvíce odpovědí b), máš možná auditivní paměť. Učíš se slychem a poslechem.

Vyšlo-li ti nejčastěji c), máš asi paměť kinestetickou. Učíš se pomocí hmatu a zkoušení činnosti.

Pokud jsi zakroužkoval/a více než jedno písmeno v příbližně stejném počtu otázek, spočíteš na více než jeden způsob učení.

Není neobvyklé používat různé způsoby učení pro různé úkoly. Například na test z něměny si budeš třeba opakovat nahlas, ale na písemku z matematiky se budeš připravovat z učebnice. A před testem z fyziky si třeba zopakujes některé pokusy, které jste dělali ve škole.

V těchto případech používáš auditivní paměť k učení jazyka, vizuální paměť na matematiku a kinestetickou k zapamatování fyziky. Každá z nich ti pomůže naučit se to, co potřebuješ znát.

„Čím víc umíš matematiku, tím úspěšnější budeš. Je to velice účinný způsob učování mysli.“

Pieter Joyce O'Halloran, profesor matematiky

Až se budeš příště učit na písemku nebo test, použij to, co ses dozvěděl/a v tomto tosu. Máš-li slychovou (auditivní) paměť, čti nahlas to, co potřebuješ umět. Máš-li paměť kinestetickou, udělej si model nebo dělej nějakou činnost, která ti pomůže se věci naučit. Máš-li paměť vizuální, přečti si text a prostuduj si ilustrace.

Pokud máte za úkol udělat do školy nějaký projekt, navrhní takový, jaký se hodí k tvému způsobu učení.

„Ti, co se umějí učit, umějí už dost.“

Henry Brooks Adams, historik